Vēlētāju informētība par LR 8. Saeimas vēlēšanām

APTAUJAS REZULTĀTU ANALĪZE

"Latvijas Fakti"
2002.gada jūnijs

Aptaujas tehniskā informācija

Centrālās Vēlēšanu komisijas iesniegtais jautājumu bloks tika iekļauts "Latvijas Faktu" jūnija omnibusa aptaujā.

IZLASE:	Aptaujā pēc stratificētās nejaušības principa tika iekļauti 1009 Latvijas republikas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem Stratifikācijas pazīmes: a) ģeogrāfiskā b) nacionālā. Izlase aprēķināta balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem
METODE:	Aptauja tika veikta izmantojot tiešās (personīgās) intervēšanas metodi respondentu dzīves vietās. Respondentu dzīvesvietu atlasē izmantota nejaušā maršruta metode. Respondentu atlase veikta ar Kiša matricas palīdzību.
	Intervēšanu veica kopumā 68 "Latvijas Faktu" intervētāji. Intervētāju instruktāžu un darba kvalitātes pārbaudi veica 5 "Latvijas Faktu" intervētāju tīkla reģionālie pārraugi. Intervēšana notika latviešu un krievu valodās.
INTERVĒŠANAS LAIKS:	06.06.2002 – 17.06.2002

Aptaujā sasniegtās izlases salīdzinājums ar iedzīvotāju statistiku

	Respondentu skaits izlasē (%)	Iedzīvotāju statistika (%)
Dzimums		
Vīrieši	46.2%	46.2%
Sievietes	53.8%	53.8%
Vecums		
18-24	13.4%	13.4%
25-39	28.8%	28.9%
40-54	27.8%	27.9%
55-64	16.6%	16.5%
65-74	13.4%	13.3%
Tautība		
Latvieši	57.8%	57.9%
Cittautieši	42.2%	42.1%
Reģions		
Rīga	31.9%	32.1%
Vidzeme	23.8%	23.6%
Kurzeme	13.7%	13.6%
Zemgale	14.6%	14.6%
Latgale	16.0%	16.1%
Izglītība		
Pamata izglītība	19.2%	
Vidējā izglītība	63.8%	
Augstākā izglītība	17.0%	
Pilsonība		
LR Pilsoņi	82.6%	
Nepilsoņi	17.4%	

Centrālās Vēlēšanu komisijas iesniegtie jautājumi tika uzdoti tikai Latvijas Republikas pilsoņiem. Aptaujāti tika 834 LR pilsoņi.

Aptaujāto LR pilsoņu sociāli demogrāfiskā struktūra

	Respondentu skaits izlasē (%)
Dzimums	
Vīrieši	46.8%
Sievietes	53.2%
Vecums	
18-24	14.7%
25-39	30.3%
40-54	27.0%
55-64	15.7%
65-74	12.2%
Tautība	
Latvieši	69.9%
Cittautieši	30.1%
Reģions	
Rīga	28.5%
Vidzeme	25.1%
Kurzeme	13.4%
Zemgale	15.9%
Latgale	17.1%
Izglītība	
Pamata izglītība	19.9%
Vidējā izglītība	62.9%
Augstākā izglītība	17.2%

Vēlētāju informētība par Saeimas vēlēšanām

2002.gada jūnija valdības aptaujas anketā tika iekļauti vairāki jautājumi ar mērķi noskaidrot, kāda ir vēlētāju informētība par gaidāmajām Saeimas vēlēšanām.

Aptaujas jautājums:

- *"Kad notiks 8.Saeimas vēlēšanas?"*

Vairāk nekā divas trešdaļas aptaujāto Latvijas pilsoņu nezināja, ka LR 8.Saeimas vēlēšanas notiks šā gada 5.oktobrī. Vairākums (54,7%) respondentu nespēja nosaukt precīzu datumu, kad, viņuprāt, notiks gaidāmās Saeimas vēlēšanas. Pēc 11,7% aptaujas dalībnieku domām LR 8.Saeimas vēlēšanas notiks 7.un 8.oktobrī, savukārt 2,9% respondentu skatījumā tās norisināsies šā gada 1.oktobrī.

Pareizi ("LR 8.Saeimas vēlēšanas notiks 5.oktobrī") atbildēja 30,7% aptaujas dalībnieku.

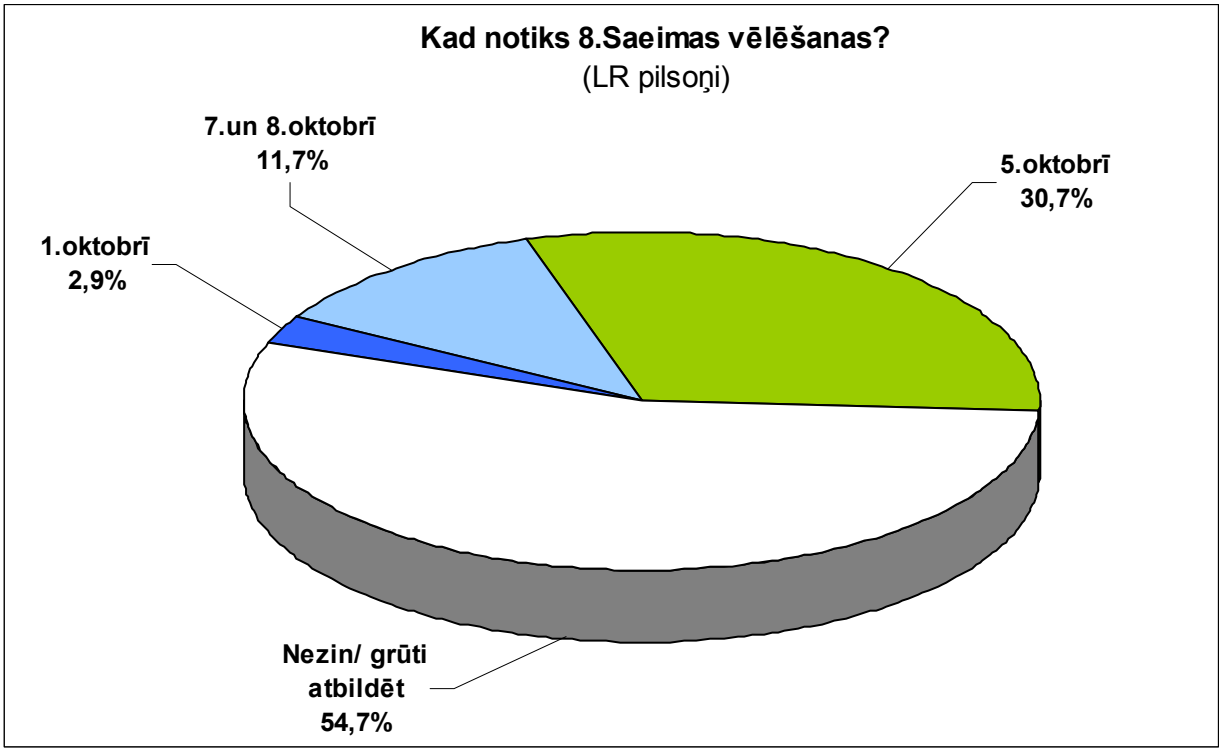

Aptaujas rezultātu analīze respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm (vecums, tautība, dzīvesvieta, izglītība un tml.), atklāj sekojošo:

- Jo lielāki ir ienākumi uz vienu respondenta ģimenes locekli mēnesī, jo lielāks ir to aptaujas dalībnieku skaits, kas ir informēti par to, ka LR 8.Saeimas vēlēšanas notiks šā gada 5.oktobrī;
- Respondentu vidū vecumā no 25 līdz 64 gadiem informētība par gaidāmo Saeimas vēlēšanu datumu bija augstāka nekā aptaujas dalībnieku vidū vecumā līdz 25 gadiem un virs 64 gadiem;
- Jo augstāka ir respondentu izglītība, jo lielāks ir to aptaujas dalībnieku skaits, kas zināja, ka gaidāmās Saeimas vēlēšanas notiks šā gada 5.oktobrī;
- Latviešu un cittautiešu auditorijās iegūtie rezultāti būtiski neatšķiras. Nedaudz augstāka informētība par LR 8.Saeimas vēlēšanu datumu vērojama aptaujāto latviešu vidū;
- Interesanti, ka aptaujātie Rīgas iedzīvotāji retāk nekā citu Latvijas reģionu iedzīvotāji spēja nosaukt LR 8.Saeimas vēlēšanu datumu.

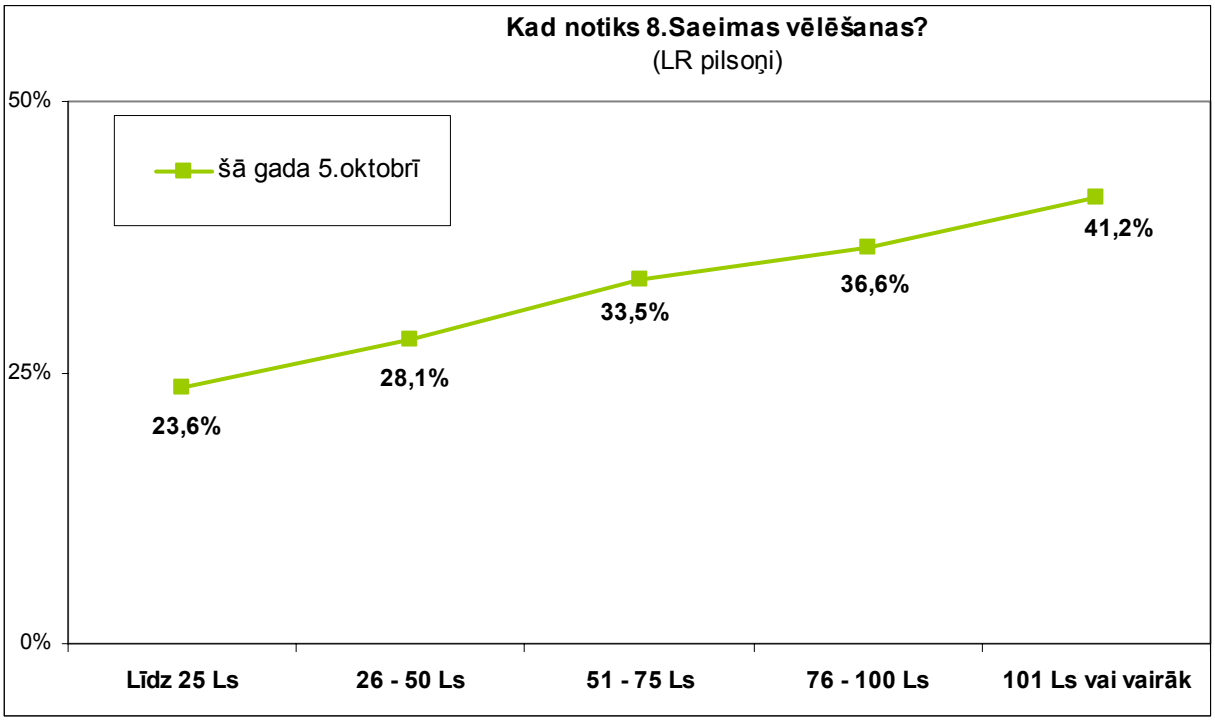

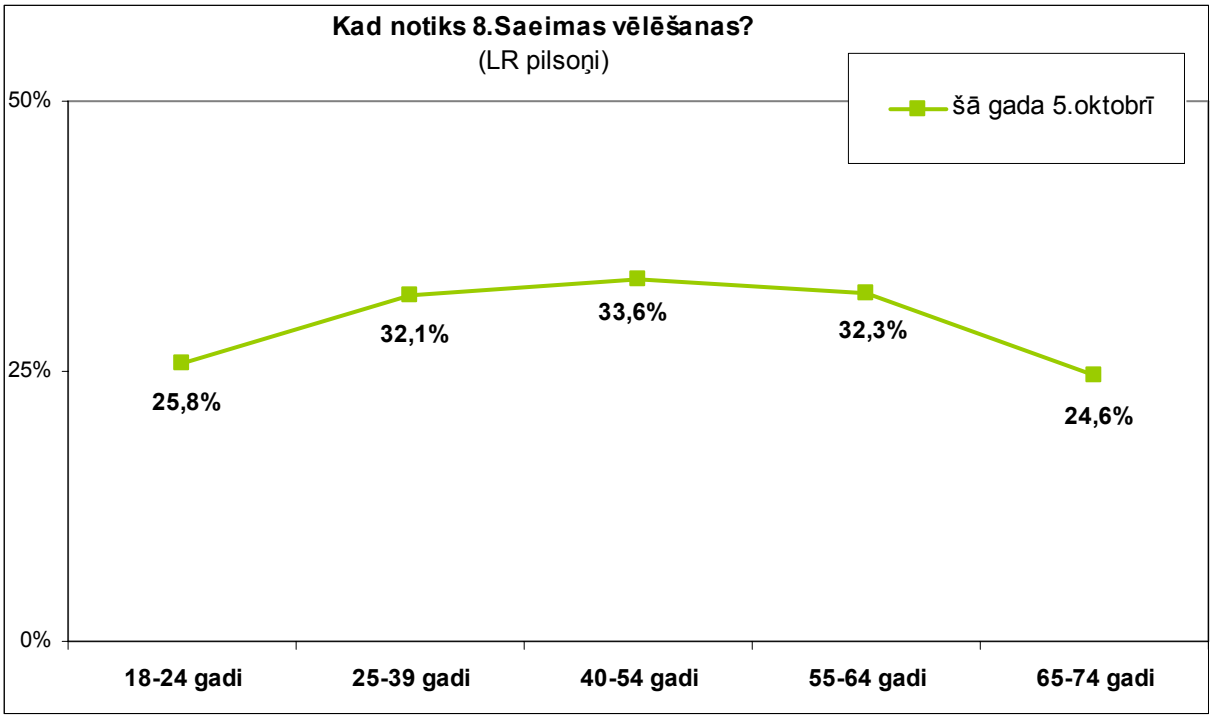
Kad notiks 8.Saeimas vēlēšanas?
(LR pilsoņi)
šā gada 5.oktobrī
50%
25%
0%
25,8%
32,1%
33,6%
32,3%
24,6%
18-24 gadi
25-39 gadi
40-54 gadi
55-64 gadi
65-74 gadi

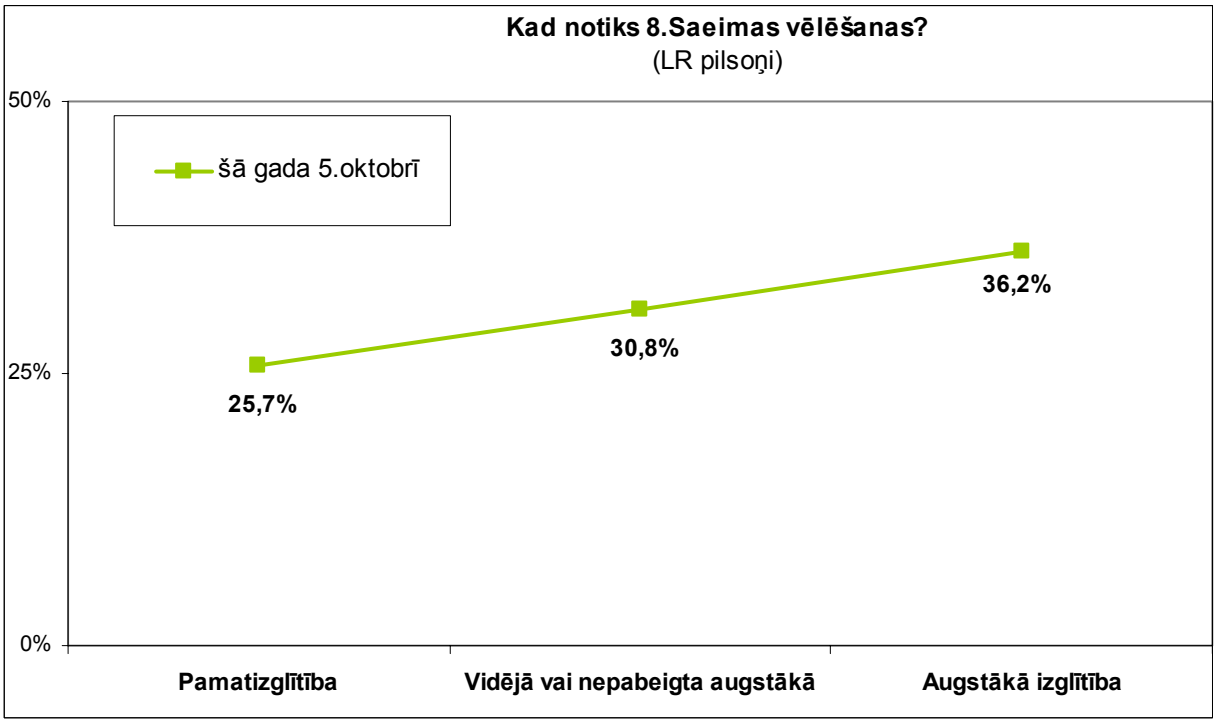
Kad notiks 8.Saeimas vēlēšanas?
(LR pilsoņi)
šā gada 5.oktobrī
50%
25%
0%
25,7%
30,8%
36,2%
Pamatizglītība
Vidējā vai nepabeigta augstākā
Augstākā izglītība

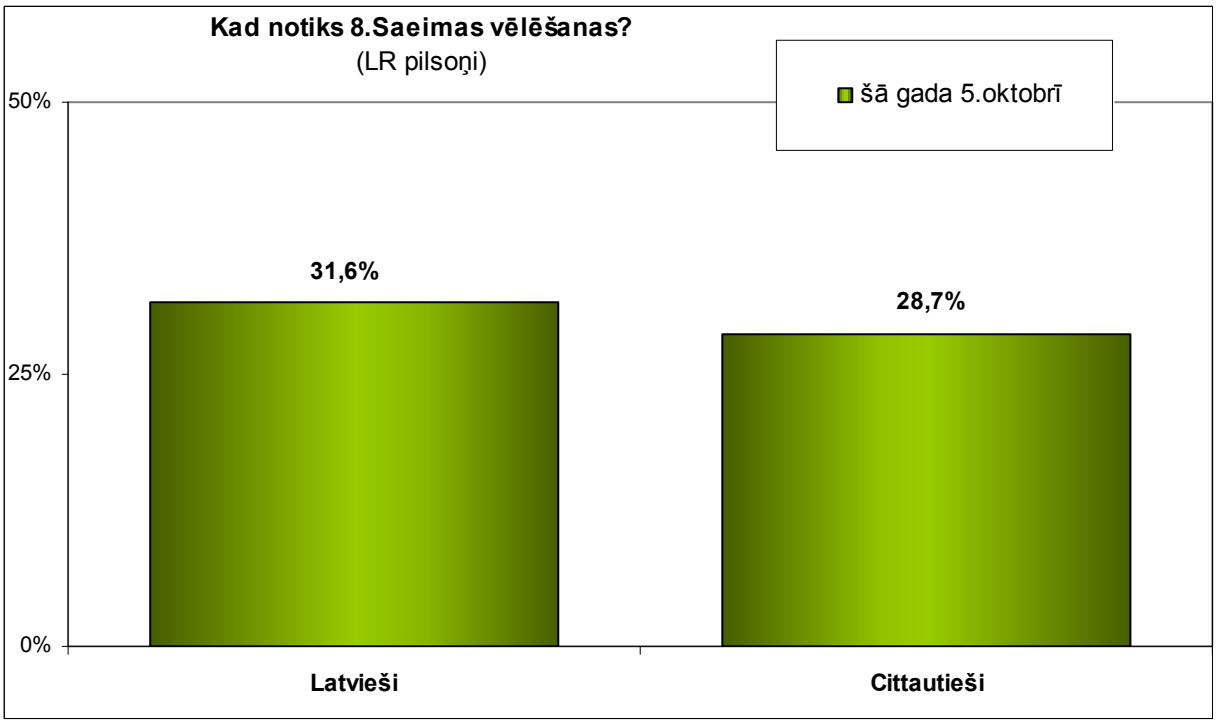
Kad notiks 8.Saeimas vēlēšanas?
(LR pilsoņi)
šā gada 5.oktobrī
50%
25%
0%
31,6%
28,7%
Latvieši
Cittautieši

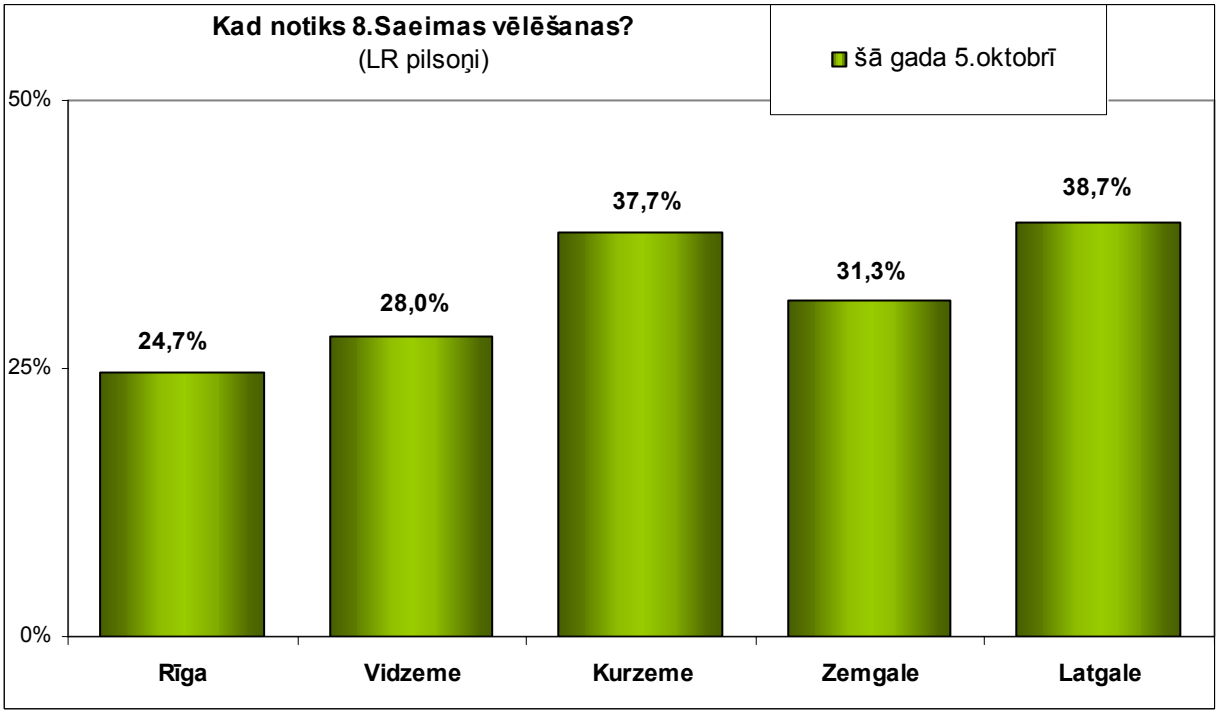
Kad notiks 8.Saeimas vēlēšanas?
(LR pilsoņi)
šā gada 5.oktobrī
50%
25%
0%
24,7%
28,0%
37,7%
31,3%
38,7%
Rīga
Vidzeme
Kurzeme
Zemgale
Latgale

Aptaujas jautājums:

- *"Vai zināt, ka Saeimas vēlēšanas notiek vienu dienu, un tā ir sestdiena?"*

Aptaujas rezultāti sadalījās līdzīgi – puse (49,9%) aptaujāto LR pilsoņu zināja, ka Saeimas vēlēšanas notiek vienu dienu, un tā ir sestdiena, savukārt otra puse (50,1%) aptaujāto to nezināja.

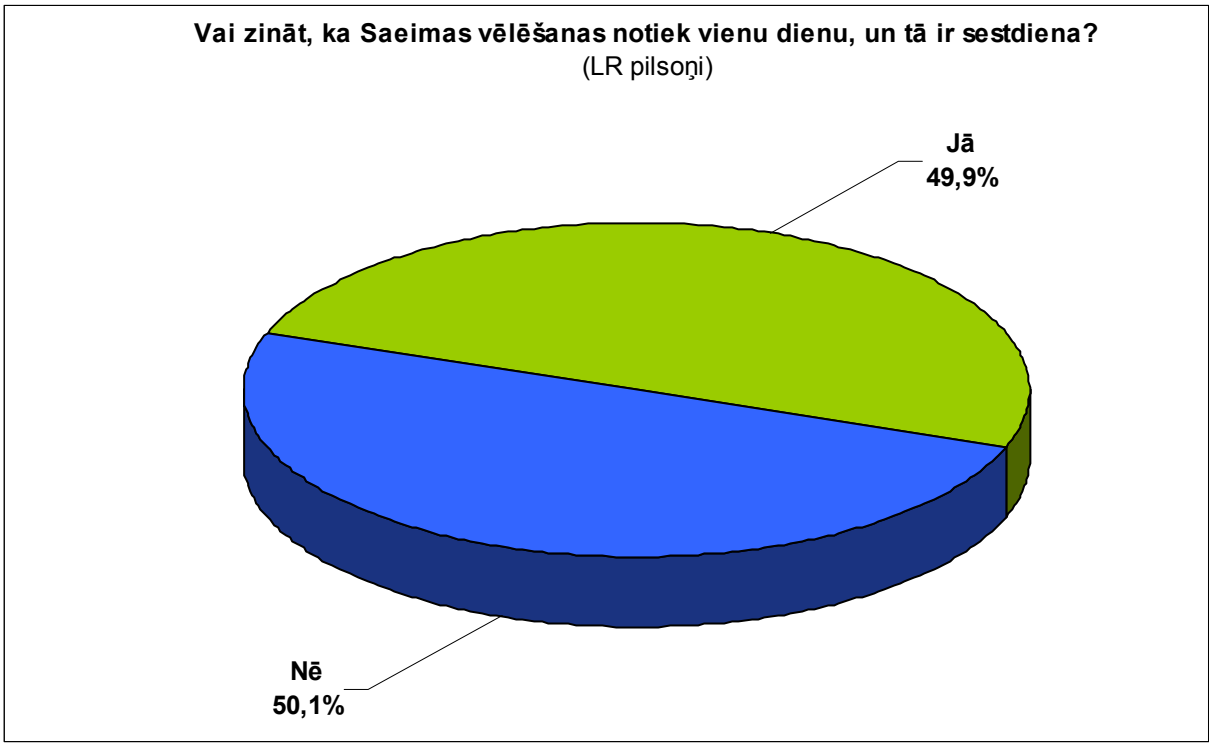

Salīdzinoši vislielākais to respondentu skaits, kas zināja, ka Saeimas vēlēšanas notiek tikai vienā dienā - sestdienā, vērojams latviešu vidū, respondentu vidū ar augstāko izglītību, kā arī Zemgales un Latgales iedzīvotāju vidū:

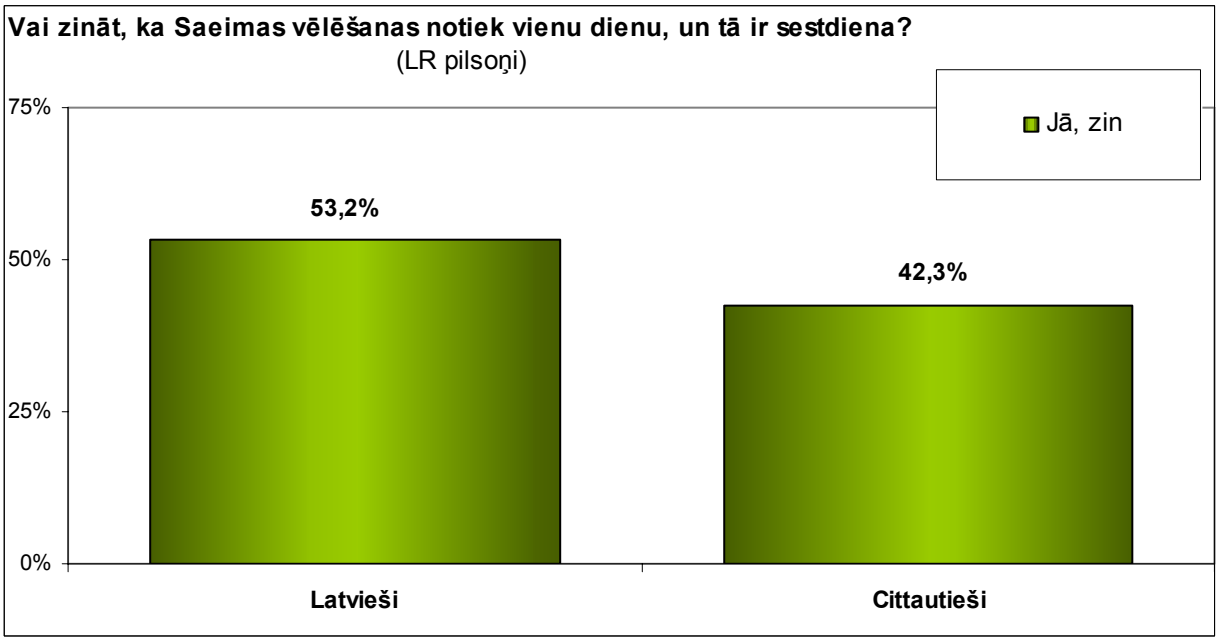

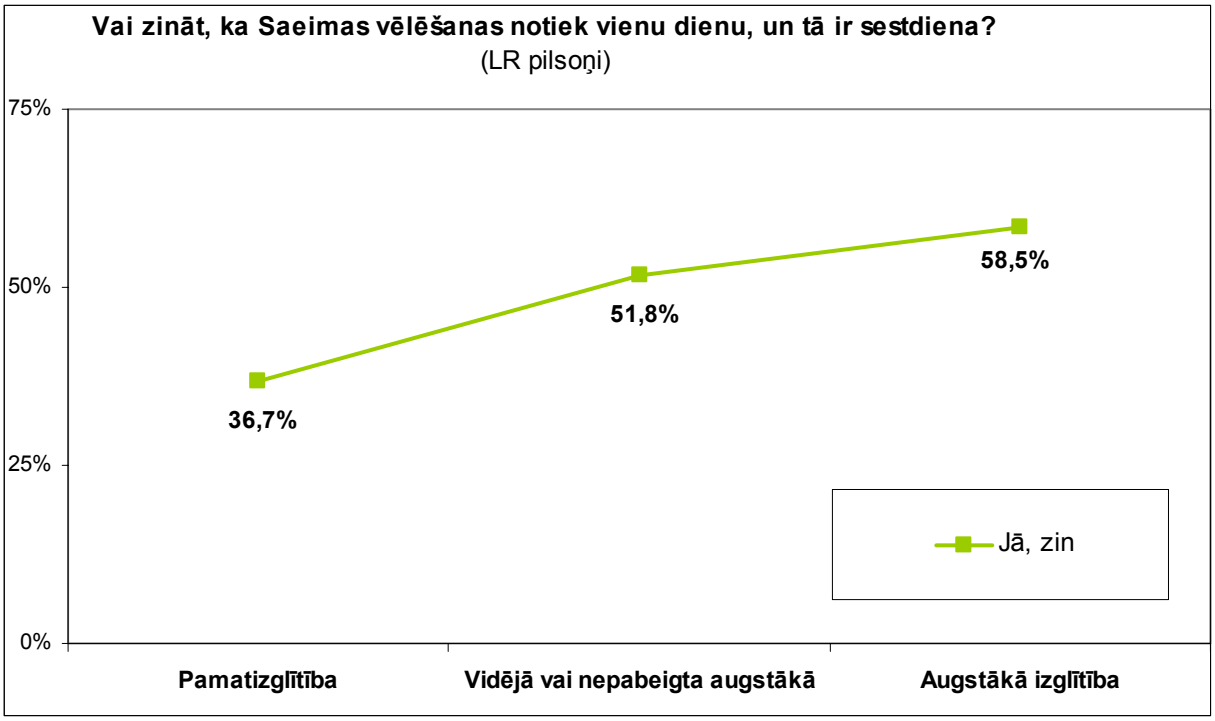
Vai zināt, ka Saeimas vēlēšanas notiek vienu dienu, un tā ir sestdiena?
(LR pilsoņi)
75%
50%
25%
0%
36,7%
51,8%
58,5%
Jā, zin
Pamatizglītība
Vidējā vai nepabeigta augstākā
Augstākā izglītība

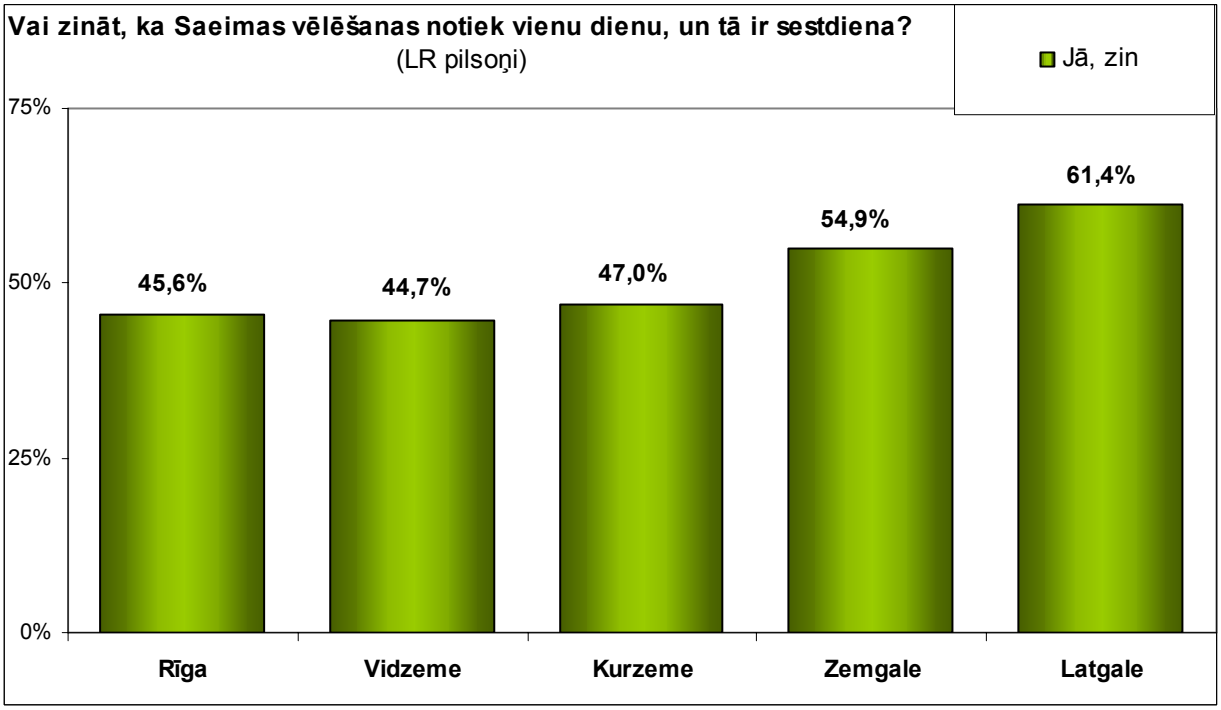
Vai zināt, ka Saeimas vēlēšanas notiek vienu dienu, un tā ir sestdiena?
(LR pilsoņi)
Jā, zin
75%
50%
25%
0%
45,6%
44,7%
47,0%
54,9%
61,4%
Rīga
Vidzeme
Kurzeme
Zemgale
Latgale

Aptaujas jautājums:

- *"Kas, Jūsuprāt, drīkst piedalīties vēlēšanās?"*

Aptaujas rezultāti veido sekojošo ainu:

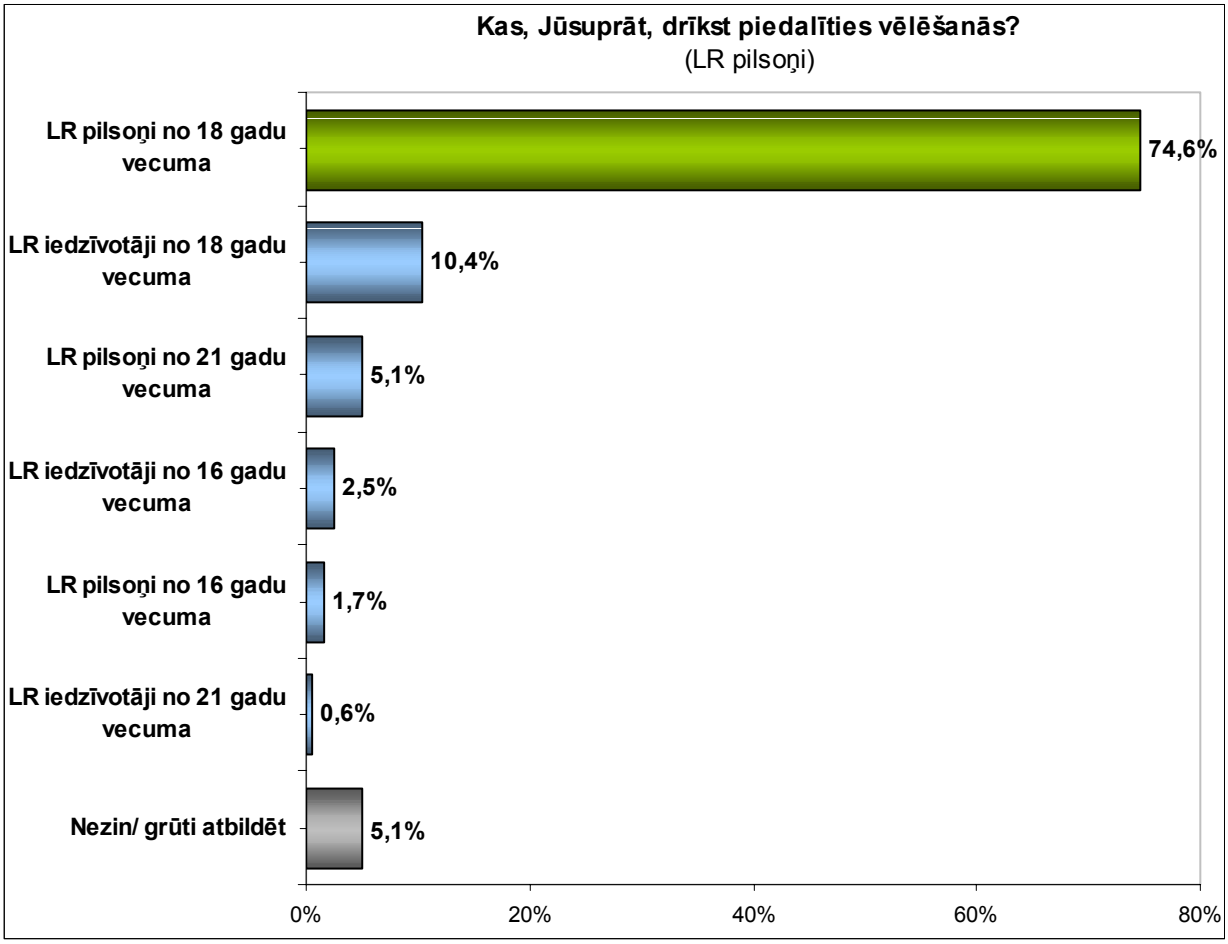

Kā redzams grafikā, tad gandrīz trīs ceturtdaļas (74,6%) aptaujāto LR pilsoņu zināja, ka Saeimas vēlēšanās drīkst piedalīties LR pilsoņi no 18 gadu vecuma. Pārējo aptaujas dalībnieku vidū visbiežāk minētais (10,4% gadījumu) atbildes variants bija "LR iedzīvotāji no 18 gadu vecuma". Citi iespējamie atbilžu varianti tika minēti ievērojami retāk.

Lielākais respondentu skaits, kuru skatījumā Saeimas vēlēšanās drīkst piedalīties LR pilsoņi no 18 gadu vecuma, vērojams finansiāli nodrošinātāko aptaujas dalībnieku un Rīgas iedzīvotāju vidū:

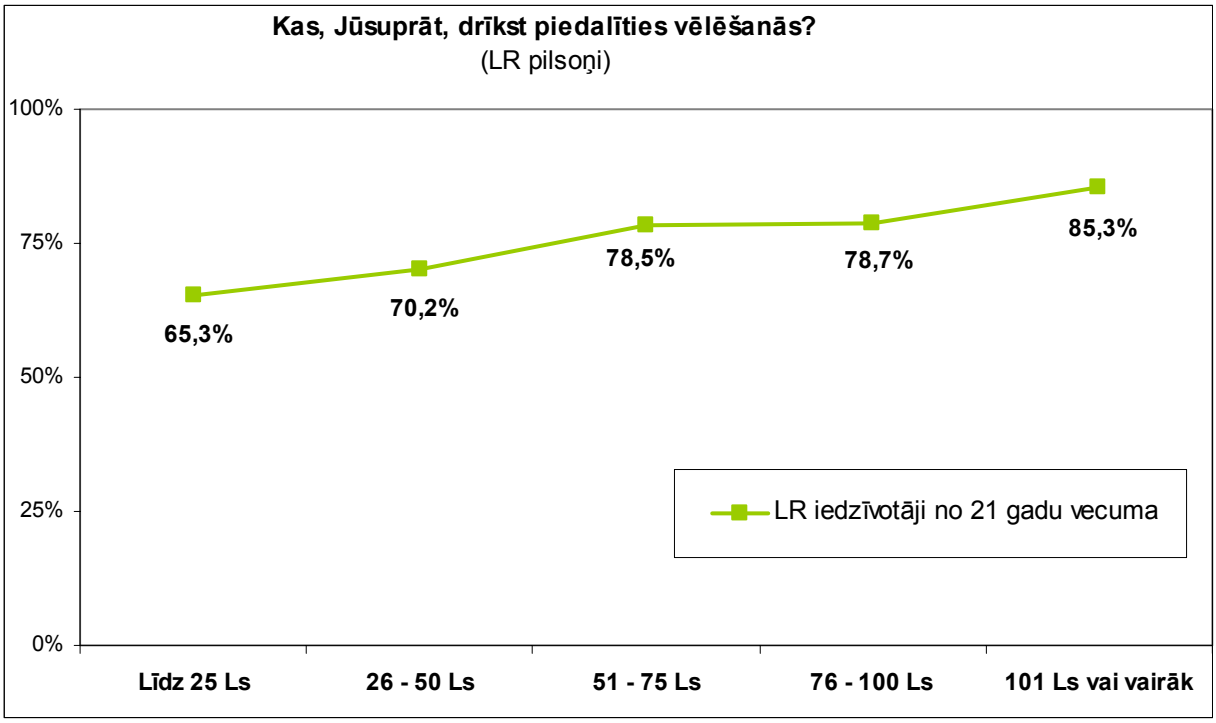

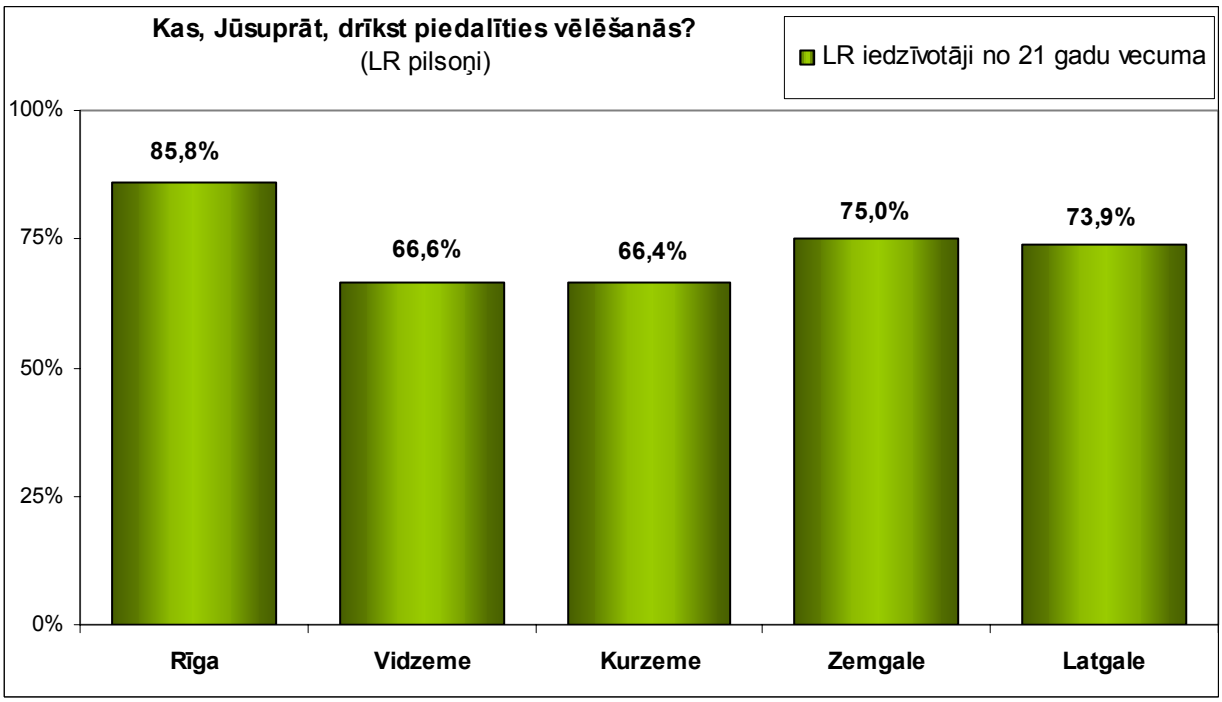

Latviešu un cittautiešu auditorijās iegūtie rezultāti būtiski neatšķiras. To, ka vēlēšanās drīkst piedalīties LR pilsoņi no 18 gadu vecuma, vidēji biežāk zināja aptaujātie latvieši:

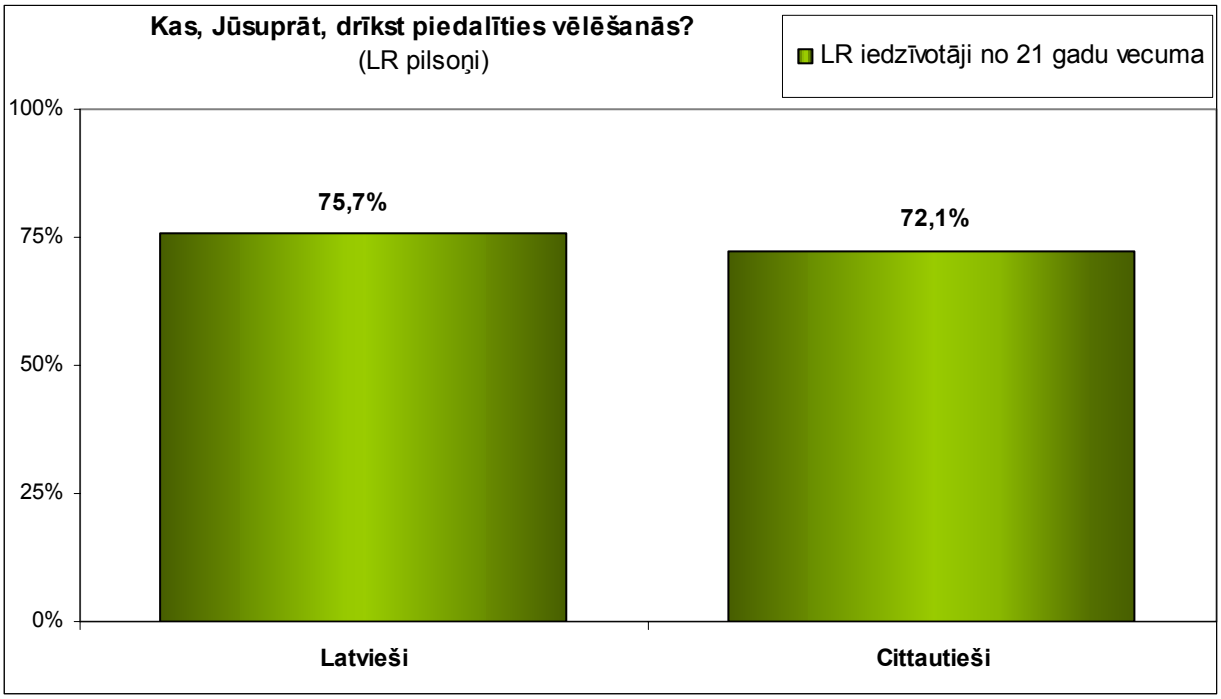

Aptaujas jautājums:

- *"Vai, lai piedalītos Saeimas vēlēšanās, ir nepieciešams dzīves vietas pieraksts pasē?"*

Vairākums (58,5%) aptaujāto LR pilsoņu uzskata, ka balsojot Saeimas vēlēšanās ir nepieciešams dzīves vietas pieraksts pasē. Tikai katrs ceturtais (25,3%) aptaujas dalībnieks atbildēja, ka, lai piedalītos Saeimas vēlēšanās, dzīves vietas pieraksts pasē nav nepieciešams. 16,2% respondentu nejutās kompetenti atbildēt uz šo jautājumu.

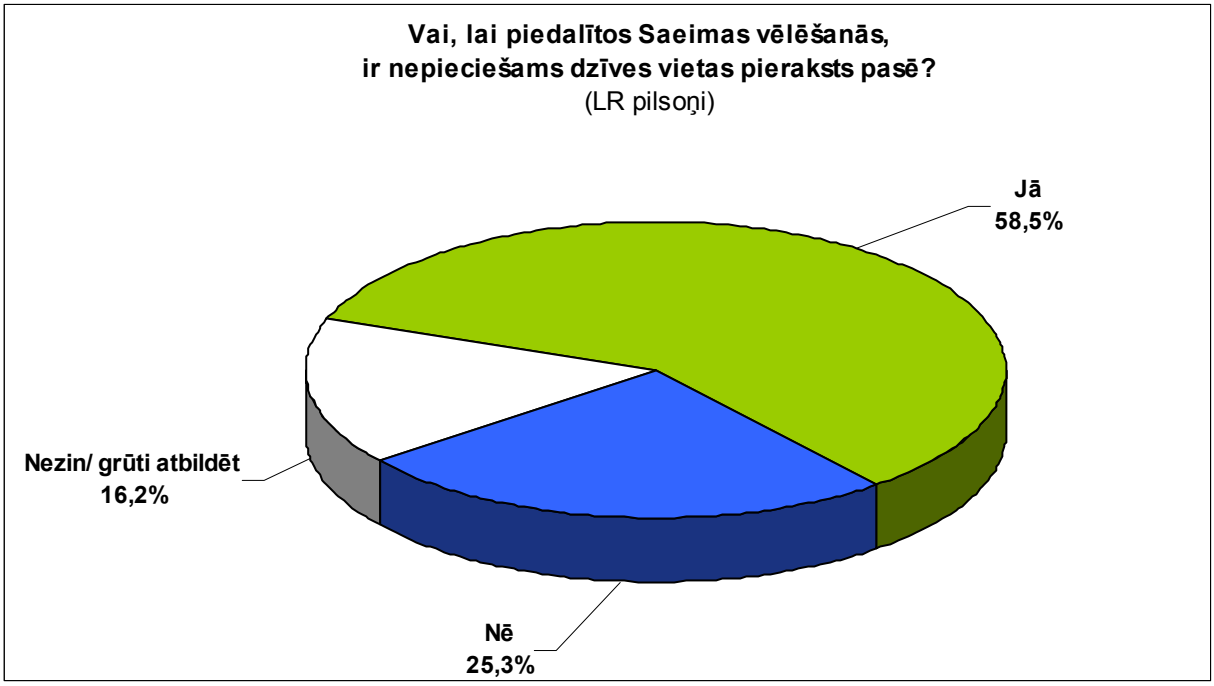

Lielākais respondentu skaits (vairāk par 30%), kas bija informēti par to, ka, lai balsotu Saeimas vēlēšanās nav nepieciešams dzīves vietas pieraksts pasē, vērojams finansiāli nodrošinātāko aptaujas dalībnieku vidū, respondentu vidū ar augstāko izglītību, kā arī aptaujāto Rīgas iedzīvotāju vidū:

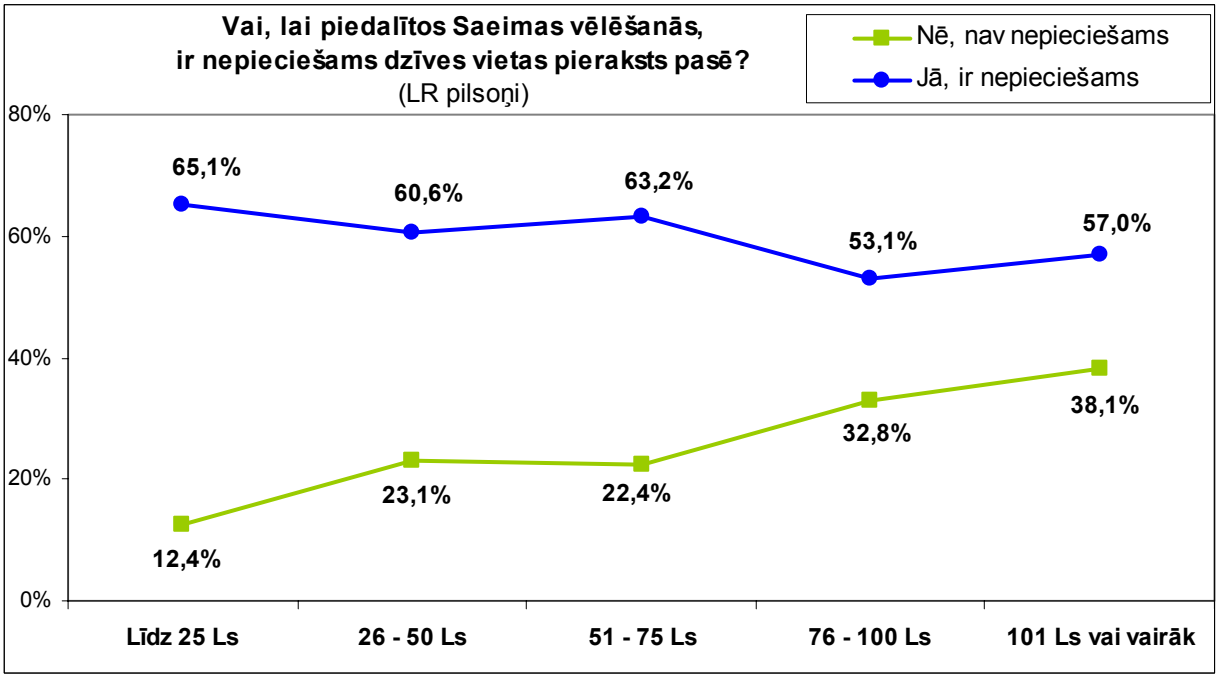

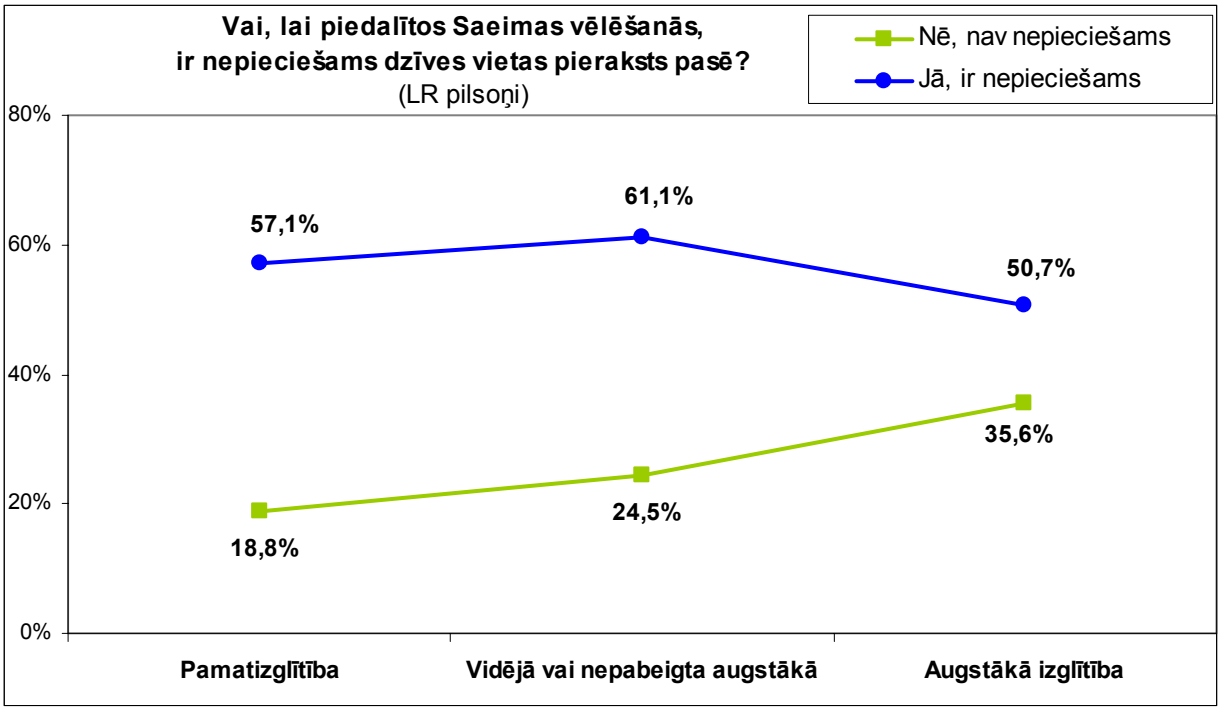
Vai, lai piedalītos Saeimas vēlēšanās,
ir nepieciešams dzīves vietas pieraksts pasē?
(LR pilsoņi)
Nē, nav nepieciešams
Jā, ir nepieciešams
80%
60%
40%
20%
0%
57,1%
61,1%
50,7%
18,8%
24,5%
35,6%
Pamatizglītība
Vidējā vai nepabeigta augstākā
Augstākā izglītība

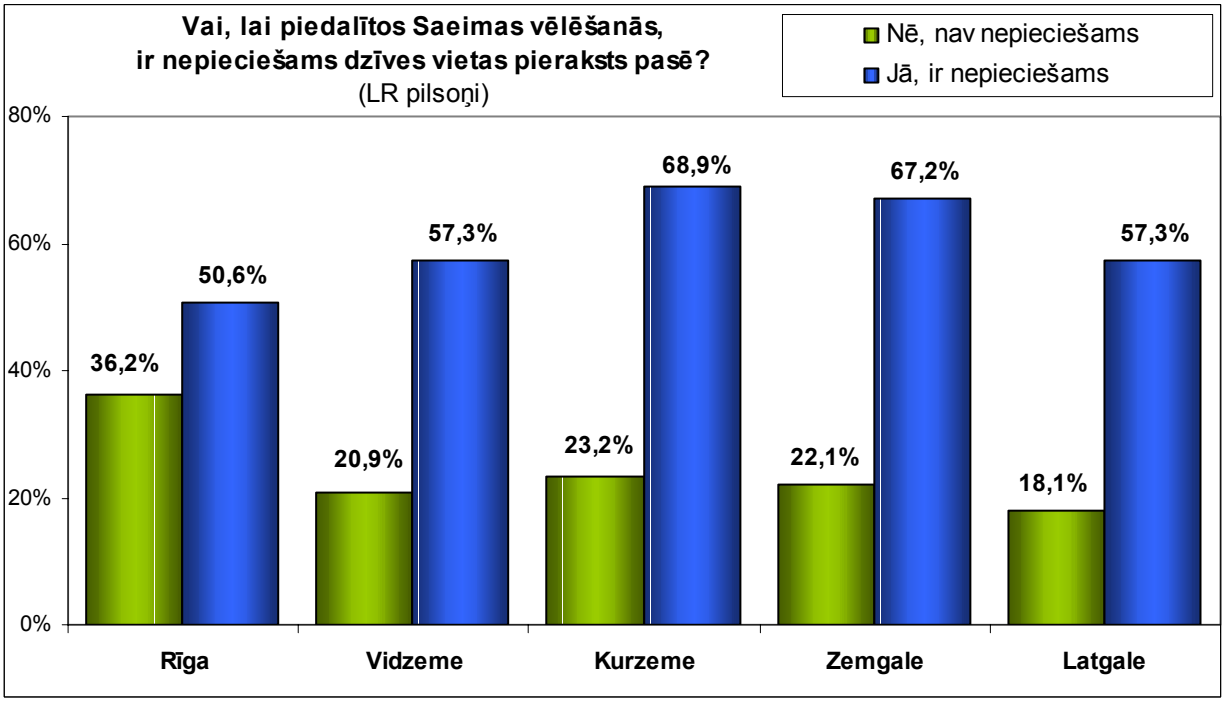
Vai, lai piedalītos Saeimas vēlēšanās,
ir nepieciešams dzīves vietas pieraksts pasē?
(LR pilsoņi)
Nē, nav nepieciešams
Jā, ir nepieciešams
80%
60%
40%
20%
0%
36,2%
50,6%
20,9%
57,3%
23,2%
68,9%
22,1%
67,2%
18,1%
57,3%
Rīga
Vidzeme
Kurzeme
Zemgale
Latgale

Aptaujas jautājums:

- *"Vai esat informēts, ka Saeimas vēlēšanās pēc izvēles varat balsot jebkurā vēlēšanu iecirknī visā valstī vai ārvalstīs?"*

Dominējošā aptaujāto LR pilsoņu daļa (71,5%) ir informēti par iespēju Saeimas vēlēšanās balsot jebkurā vēlēšanu iecirknī.

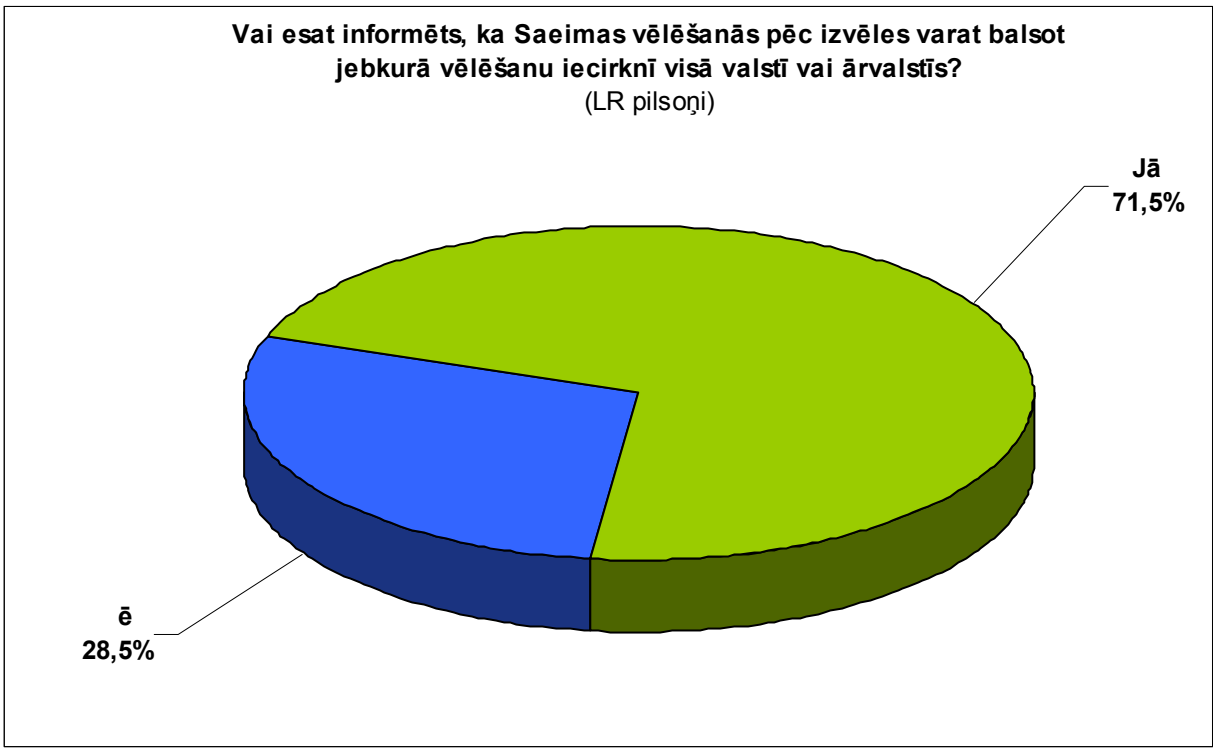

Līdzīgi kā iepriekšējos jautājumos, arī jautājumā par iespēju balsot jebkurā vēlēšanu iecirknī respondenti ar augstāku ienākumu un izglītības līmeni bija informētāki nekā finansiāli mazāk nodrošinātie aptaujas dalībnieki un iedzīvotāji ar zemāku izglītības līmeni.

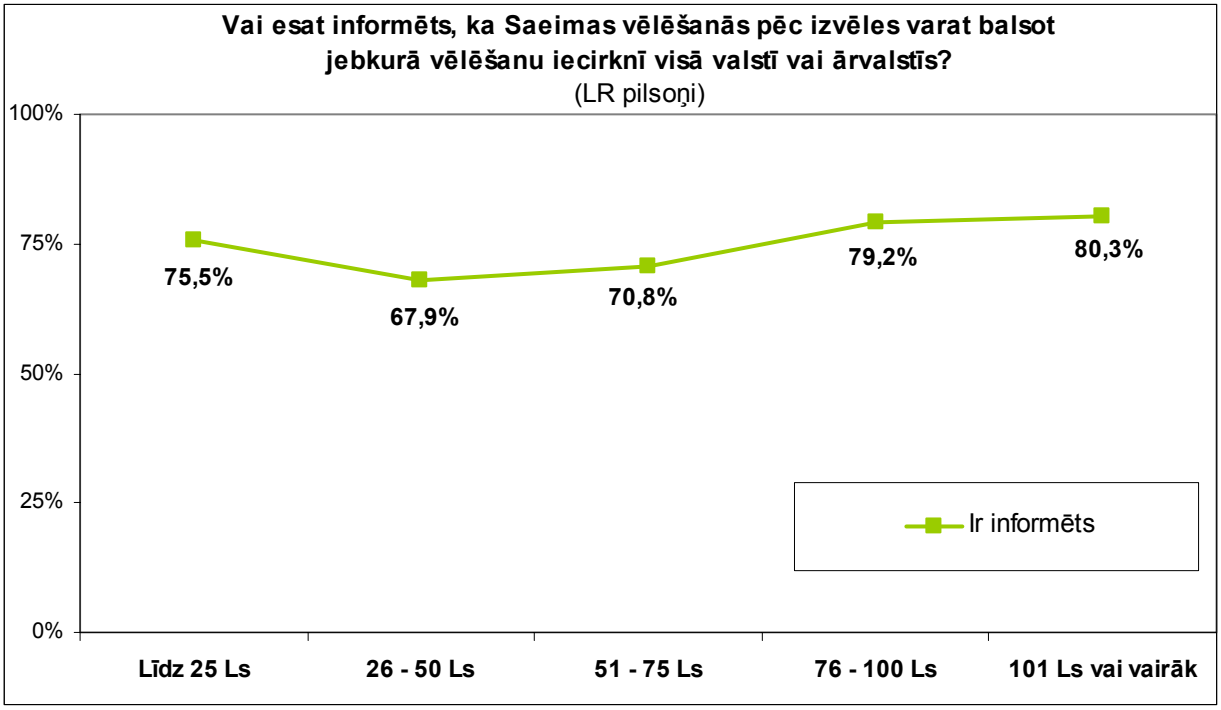

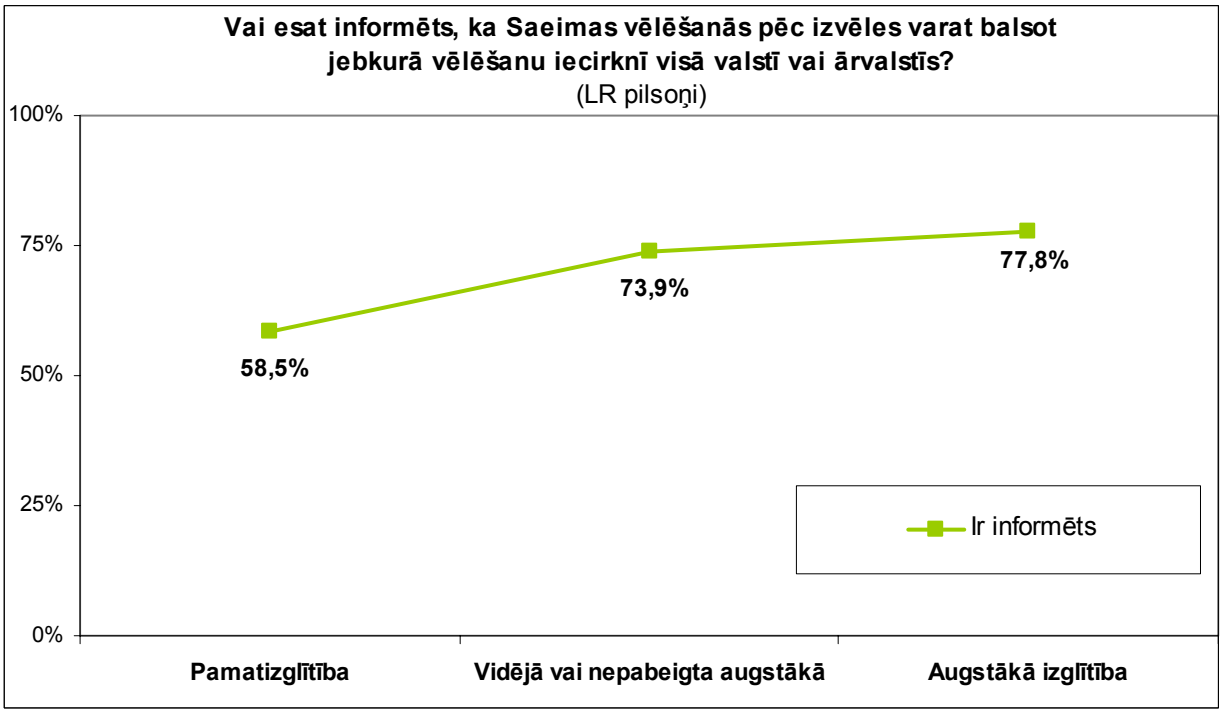

Latviešu auditorijā respondentu īpatsvars, kas zināja, ka Saeimas vēlēšanās ir iespēja balsot jebkurā vēlēšanu iecirknī, ir lielāks nekā aptaujāto cittautiešu vidū.

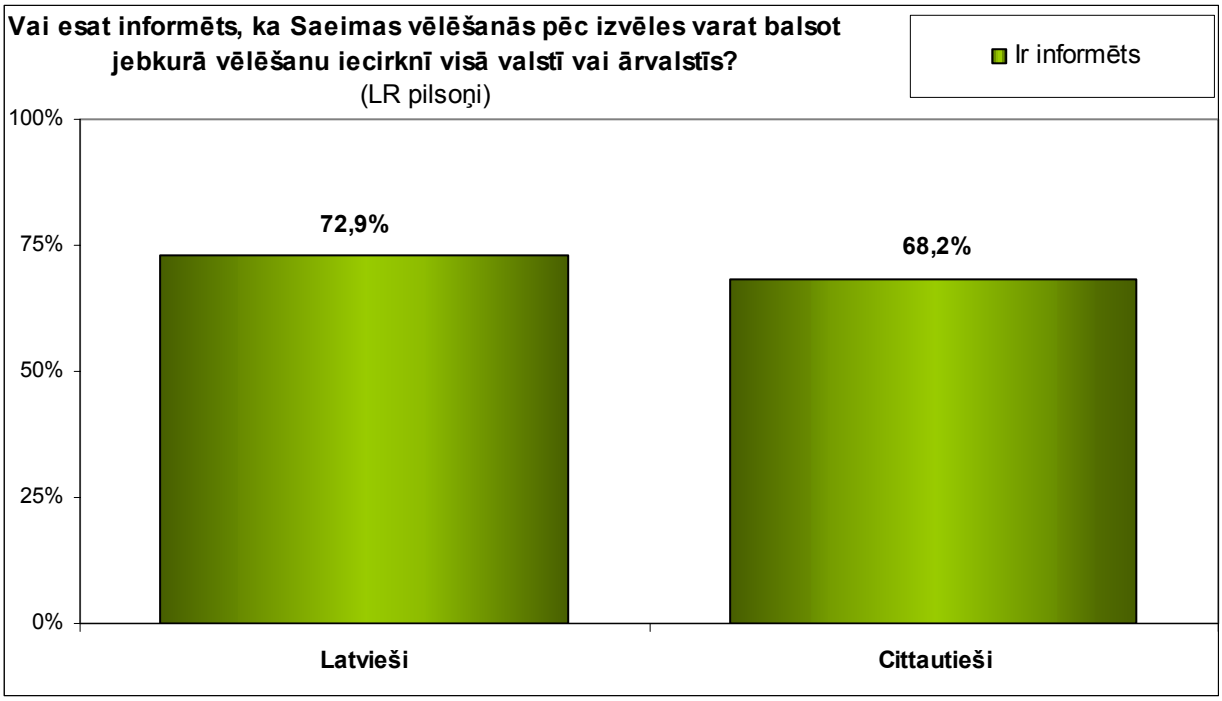

Dažādos Latvijas reģionos iegūtie rezultāti liecina, ka par iespēju Saeimas vēlēšanās balsot jebkurā vēlēšanu iecirknī visā valstī vai ārvalstīs salīdzinoši vissliktāk informēti ir Vidzemes iedzīvotāji:

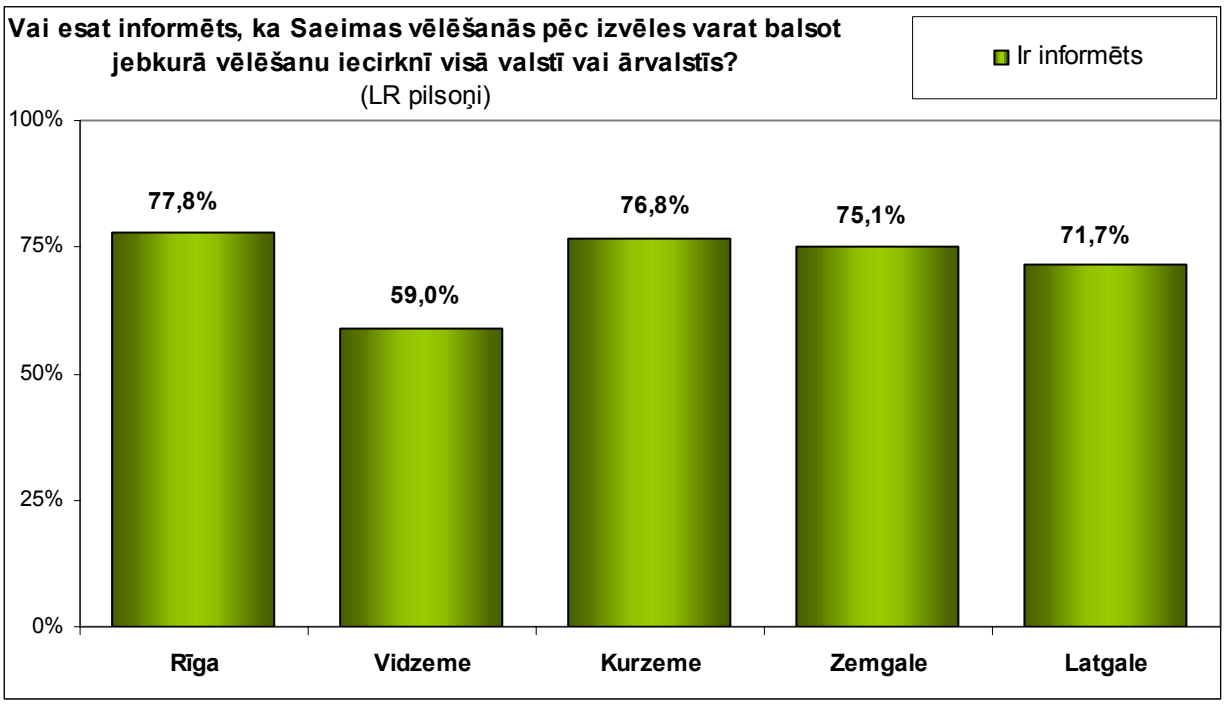

Aptaujas jautājums:

- *"Vai Saeimas vēlēšanās ir iespēja nobalsot iepriekš?"*

Aptaujāto LR pilsoņu vairākums (57,9%) ir informēti par to, ka Saeimas vēlēšanās ir iespēja nobalsot iepriekš. Noliedzoši atbildēja 19,1% respondentu, savukārt 23% aptaujas dalībnieku nespēja sniegt konkrētu atbildi šajā jautājumā.

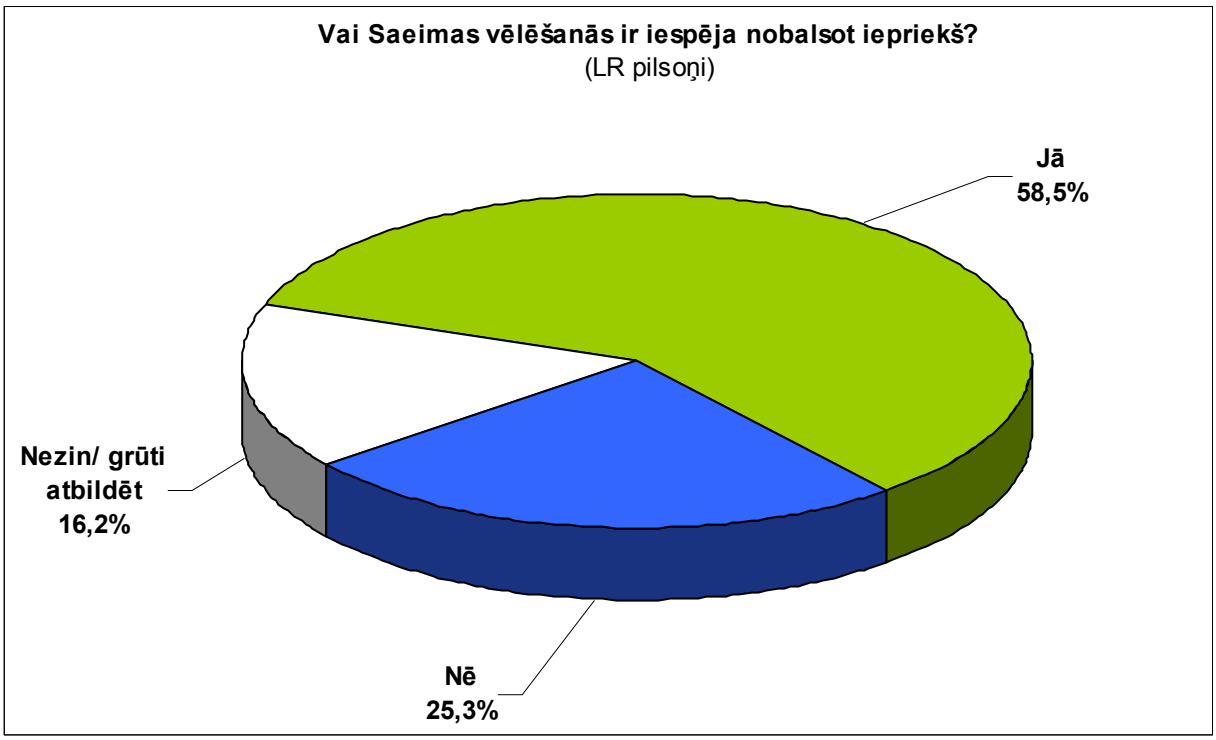

Par iespēju Saeimas vēlēšanās nobalsot iepriekš salīdzinoši informētāki par pārējiem respondentiem bija finansiāli nodrošinātākie aptaujas dalībnieki, gados vecākie (vecumā virs 40 gadiem) iedzīvotāji, respondenti ar augstāko izglītību, latvieši, vīrieši, kā arī Rīgas un Kurzemes iedzīvotāji. Salīdzinoši viszemākais informētības līmenis par iespēju Saeimas vēlēšanās nobalsot iepriekš vērojams Latgalē dzīvojošo LR pilsoņu vidū.

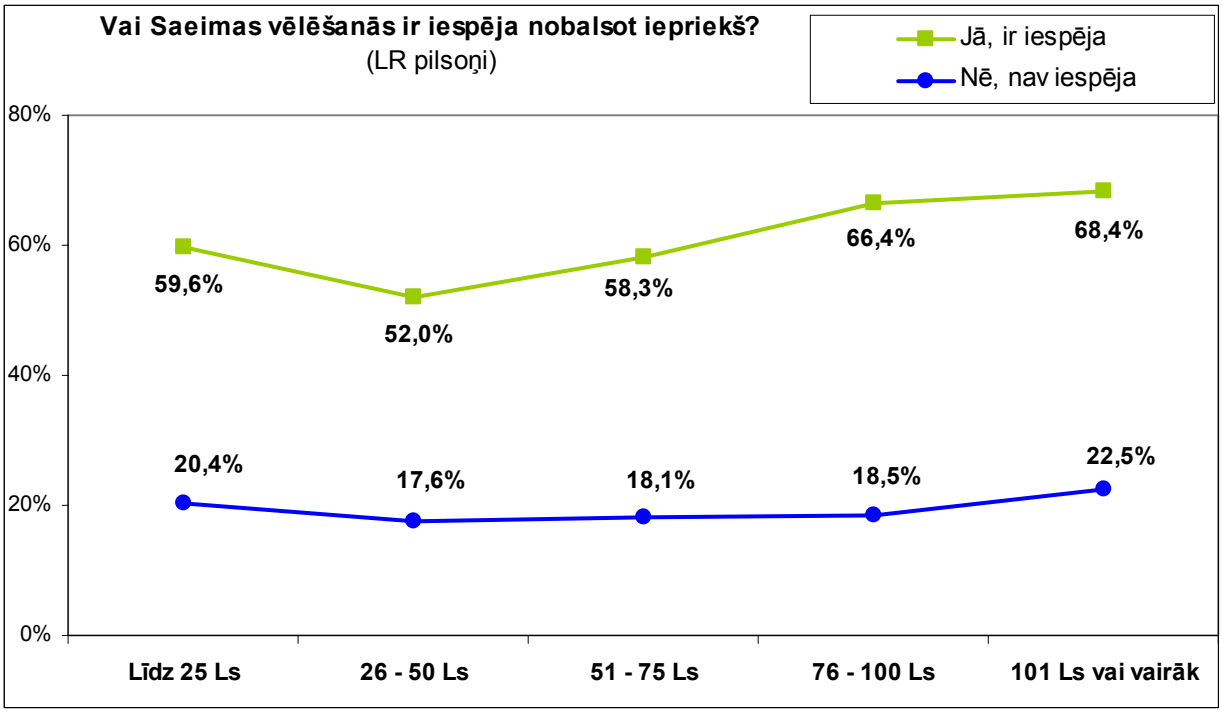
Vai Saeimas vēlēšanās ir iespēja nobalsot iepriekš?
(LR pilsoņi)
Jā, ir iespēja
Nē, nav iespēja
80%
60%
40%
20%
0%
59,6%
52,0%
58,3%
66,4%
68,4%
20,4%
17,6%
18,1%
18,5%
22,5%
Līdz 25 Ls
26 - 50 Ls
51 - 75 Ls
76 - 100 Ls
101 Ls vai vairāk

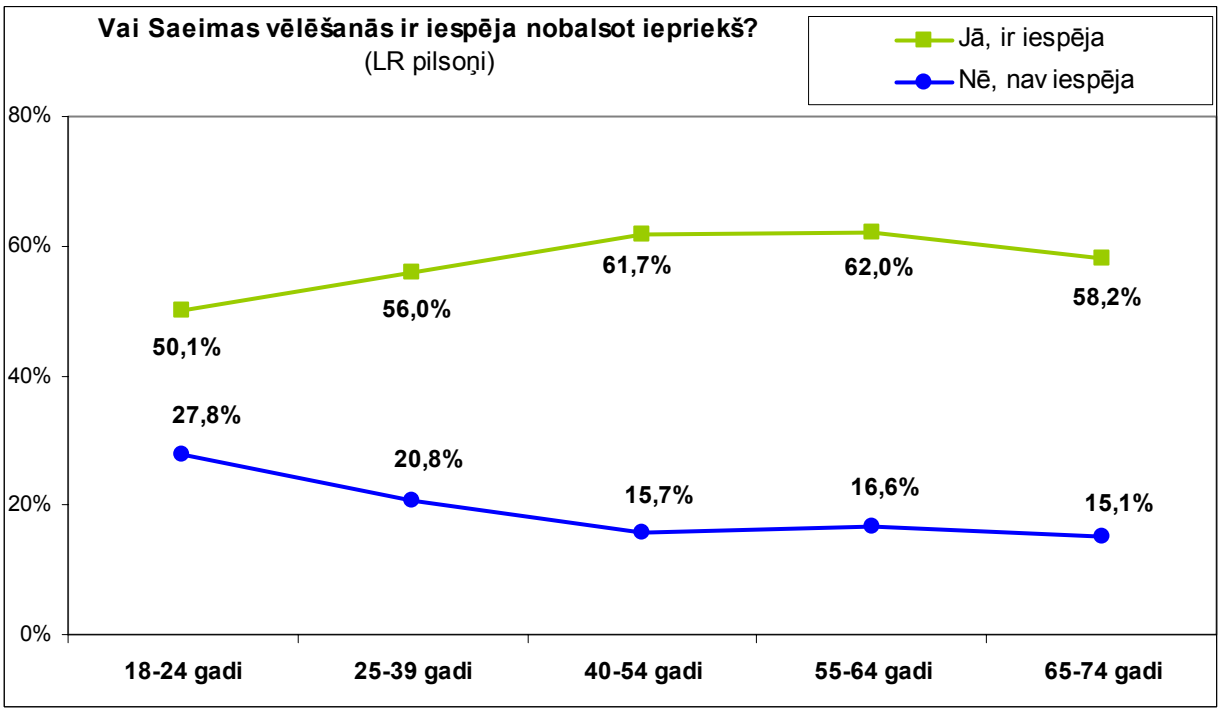
Vai Saeimas vēlēšanās ir iespēja nobalsot iepriekš?
(LR pilsoņi)
Jā, ir iespēja
Nē, nav iespēja
80%
60%
40%
20%
0%
50,1%
56,0%
61,7%
62,0%
58,2%
27,8%
20,8%
15,7%
16,6%
15,1%
18-24 gadi
25-39 gadi
40-54 gadi
55-64 gadi
65-74 gadi

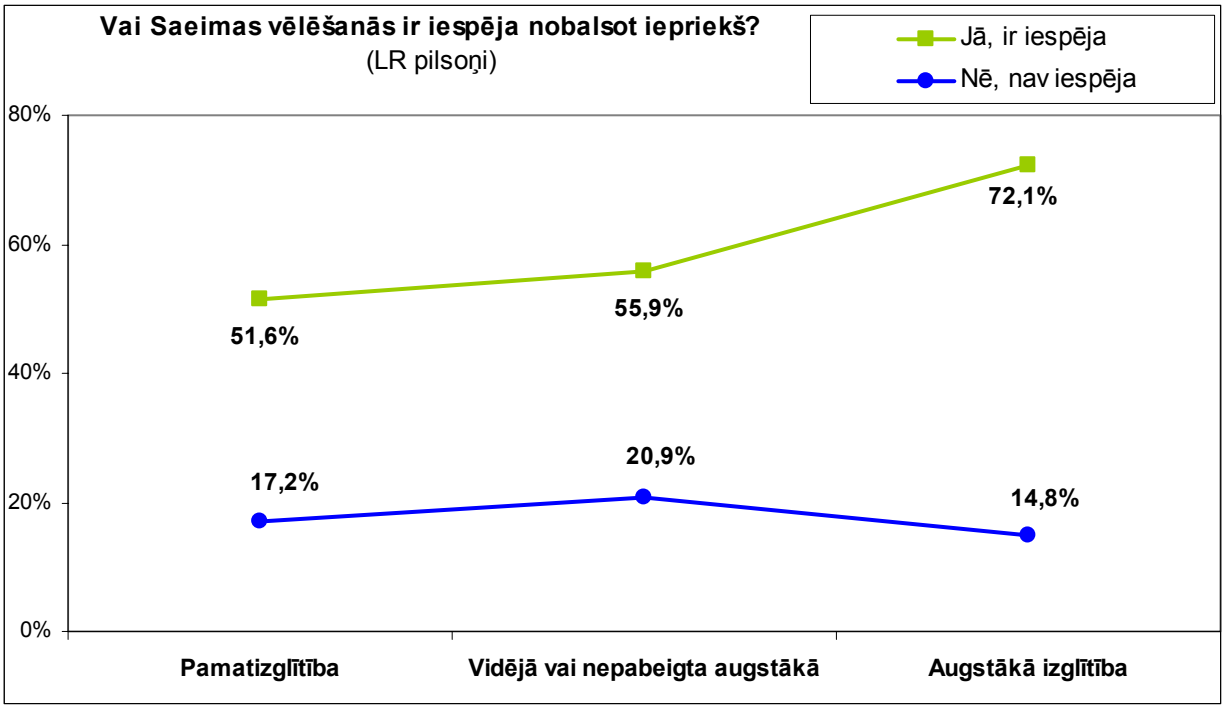
Vai Saeimas vēlēšanās ir iespēja nobalsot iepriekš?
(LR pilsoņi)
Jā, ir iespēja
Nē, nav iespēja
80%
60%
40%
20%
0%
72,1%
55,9%
51,6%
20,9%
17,2%
14,8%
Pamatizglītība
Vidējā vai nepabeigta augstākā
Augstākā izglītība

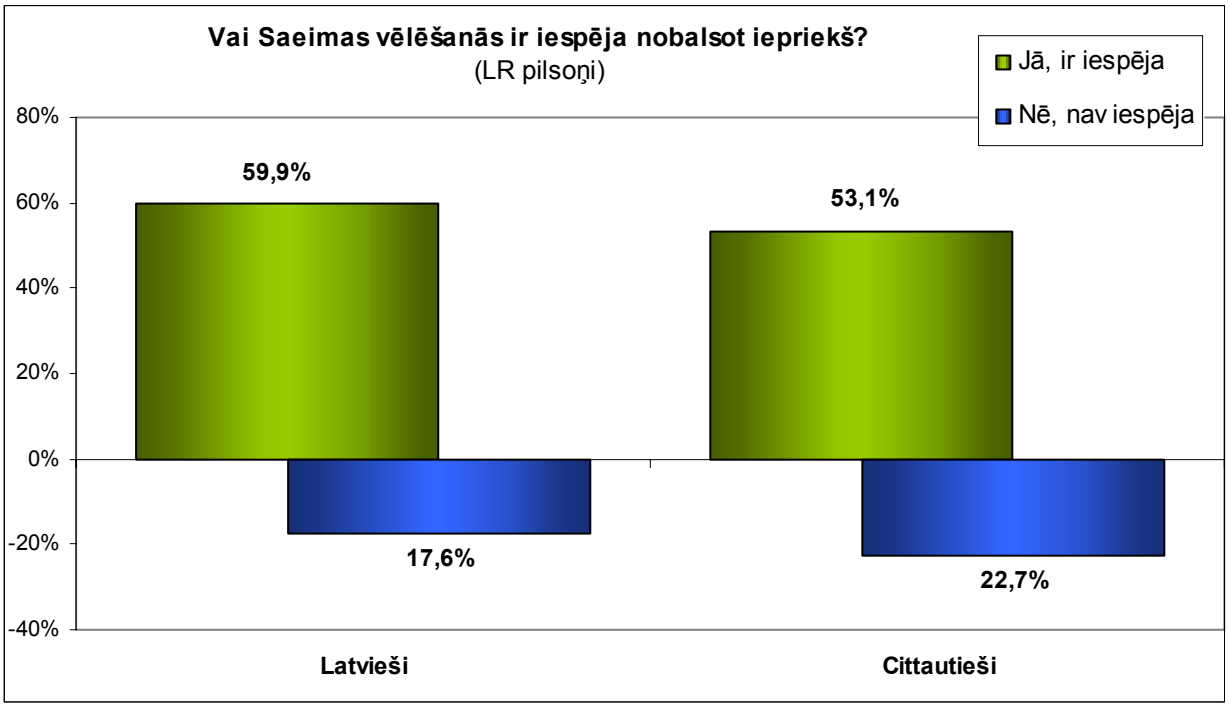
Vai Saeimas vēlēšanās ir iespēja nobalsot iepriekš?
(LR pilsoņi)
Jā, ir iespēja
Nē, nav iespēja
80%
60%
40%
20%
0%
-20%
-40%
59,9%
53,1%
17,6%
22,7%
Latvieši
Cittautieši

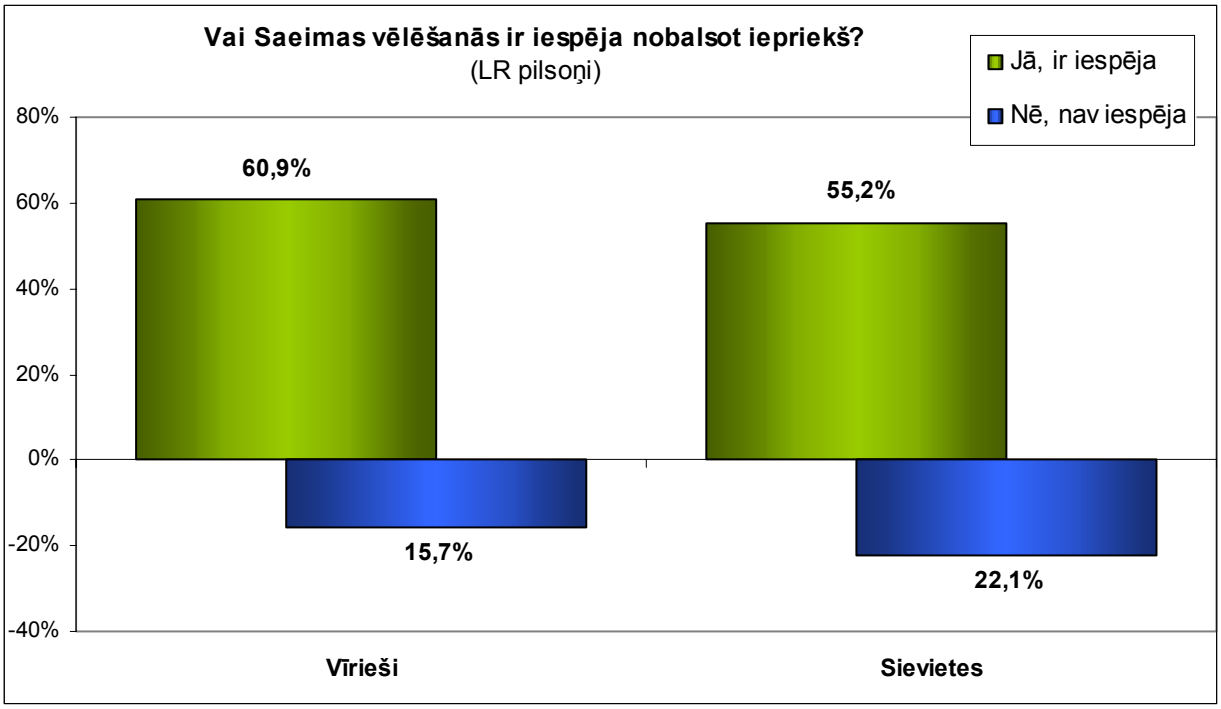
Vai Saeimas vēlēšanās ir iespēja nobalsot iepriekš?
(LR pilsoņi)
Jā, ir iespēja
Nē, nav iespēja
80%
60%
40%
20%
0%
-20%
-40%
60,9%
15,7%
55,2%
22,1%
Vīrieši
Sievietes

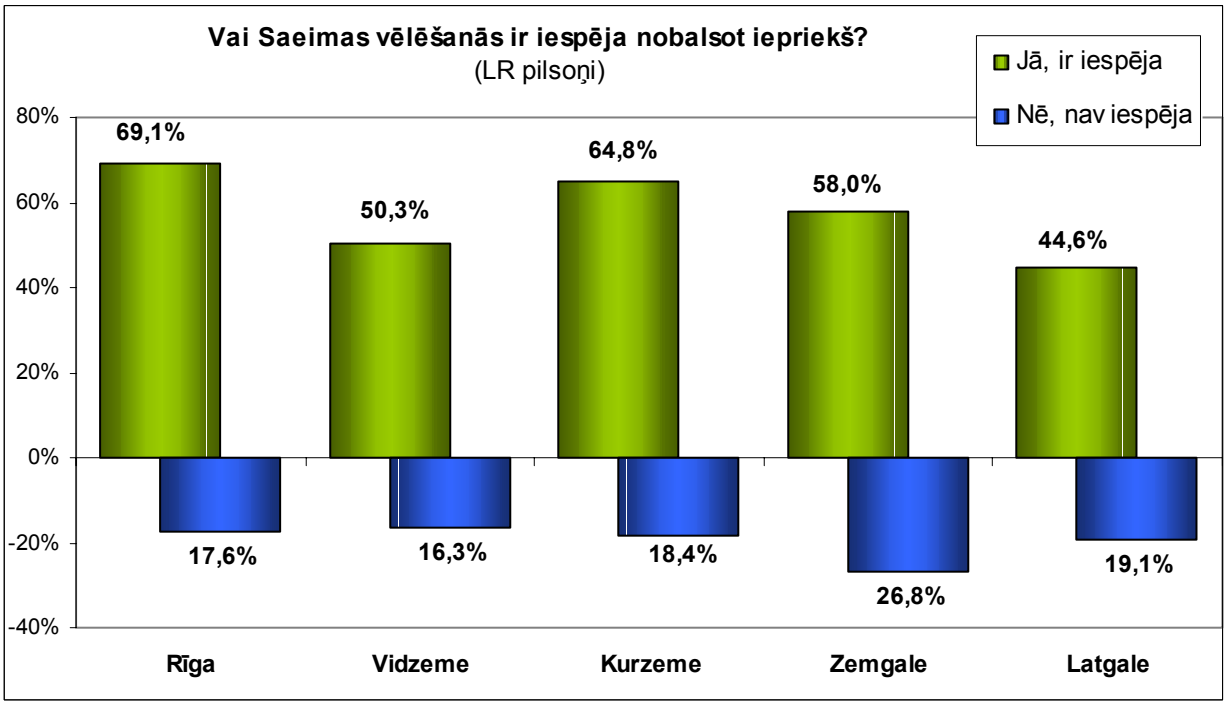
Vai Saeimas vēlēšanās ir iespēja nobalsot iepriekš?
(LR pilsoņi)
Jā, ir iespēja
Nē, nav iespēja
80%
60%
40%
20%
0%
-20%
-40%
69,1%
17,6%
50,3%
16,3%
64,8%
18,4%
58,0%
26,8%
44,6%
19,1%
Rīga
Vidzeme
Kurzeme
Zemgale
Latgale

Aptaujas jautājums:

- *"Vai esat informēts, ka ar deputātu kandidātu sarakstiem un partiju programmām var iepazīties vēlēšanu iecirkņos desmit dienas pirms vēlēšanām?"*

Gandrīz divas trešdaļas (64,1%) aptaujāto LR pilsoņu atzina, ka ir informēti par iespēju vēlēšanu iecirkņos iepazīties ar deputātu kandidātu sarakstiem un partiju programmām desmit dienas pirms vēlēšanām.

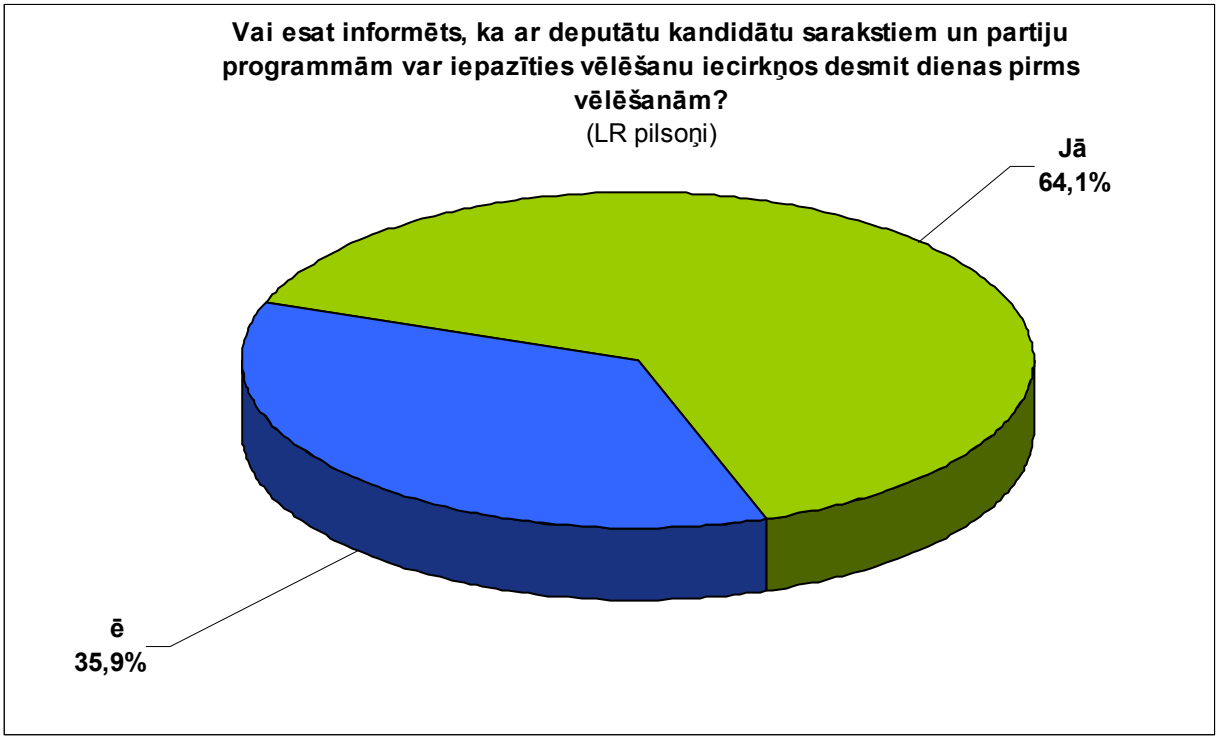

Dažādās sociāli demogrāfiskajās grupās iegūtie rezultāti liecina, ka par iespēju vēlēšanu iecirkņos iepazīties ar deputātu kandidātu sarakstiem un partiju programmām desmit dienas pirms vēlēšanām salīdzinoši labāk informēti ir aptaujas dalībnieki vecumā no 40 līdz 64 gadiem, respondenti ar augstāko izglītību, latvieši, kā arī Kurzemes un Zemgales novadu iedzīvotāji:

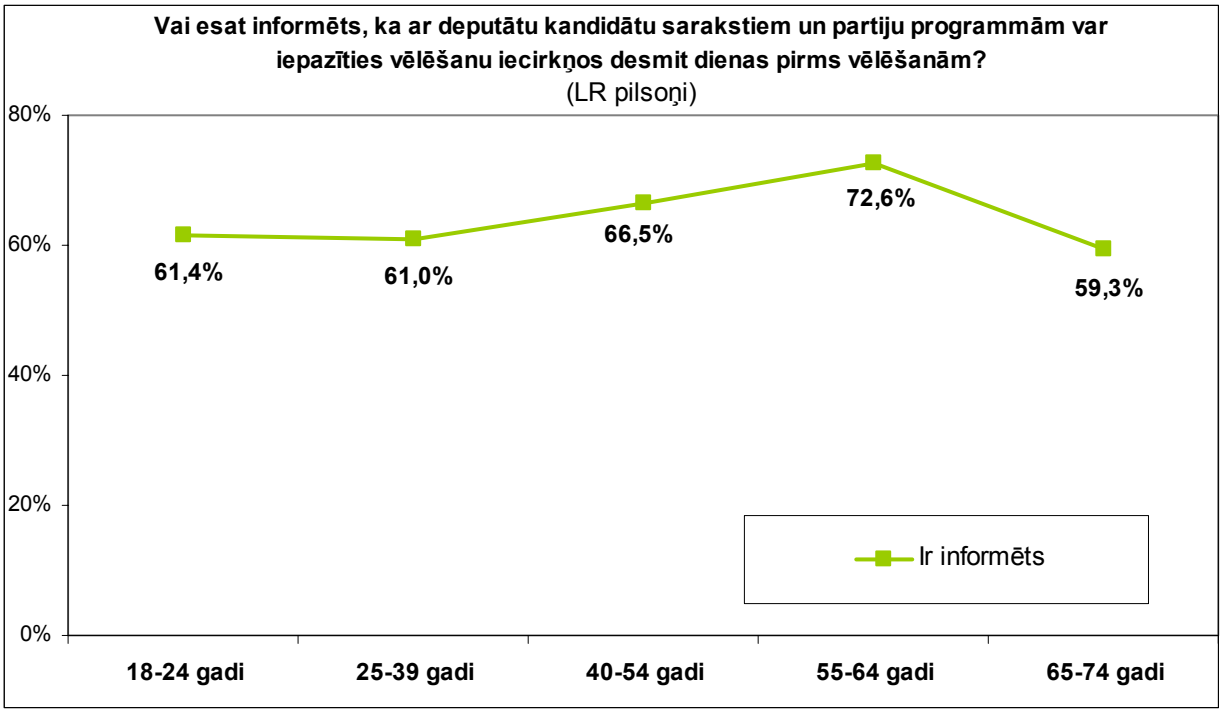
Vai esat informēts, ka ar deputātu kandidātu sarakstiem un partiju programmām var iepazīties vēlēšanu iecirkņos desmit dienas pirms vēlēšanām?
(LR pilsoņi)
80%
60%
40%
20%
0%
61,4%
61,0%
66,5%
72,6%
59,3%
Ir informēts
18-24 gadi
25-39 gadi
40-54 gadi
55-64 gadi
65-74 gadi

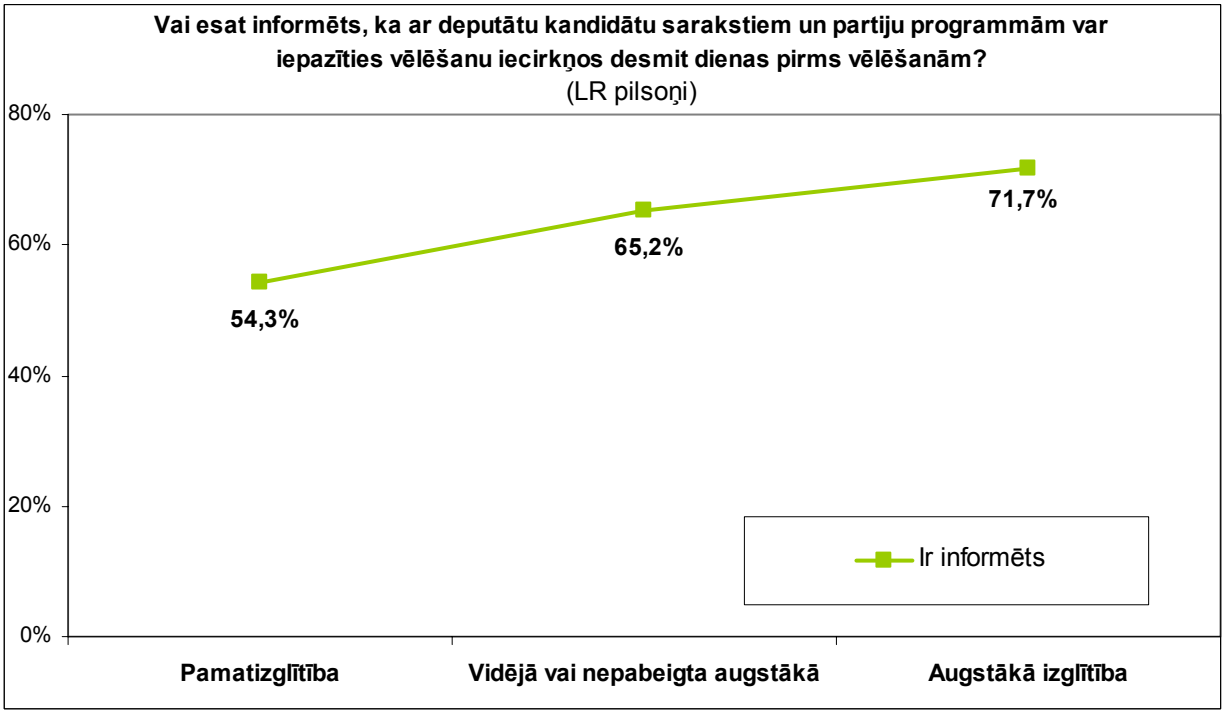
Vai esat informēts, ka ar deputātu kandidātu sarakstiem un partiju programmām var iepazīties vēlēšanu iecirkņos desmit dienas pirms vēlēšanām?
(LR pilsoņi)
80%
60%
40%
20%
0%
54,3%
65,2%
71,7%
Ir informēts
Pamatizglītība
Vidējā vai nepabeigta augstākā
Augstākā izglītība

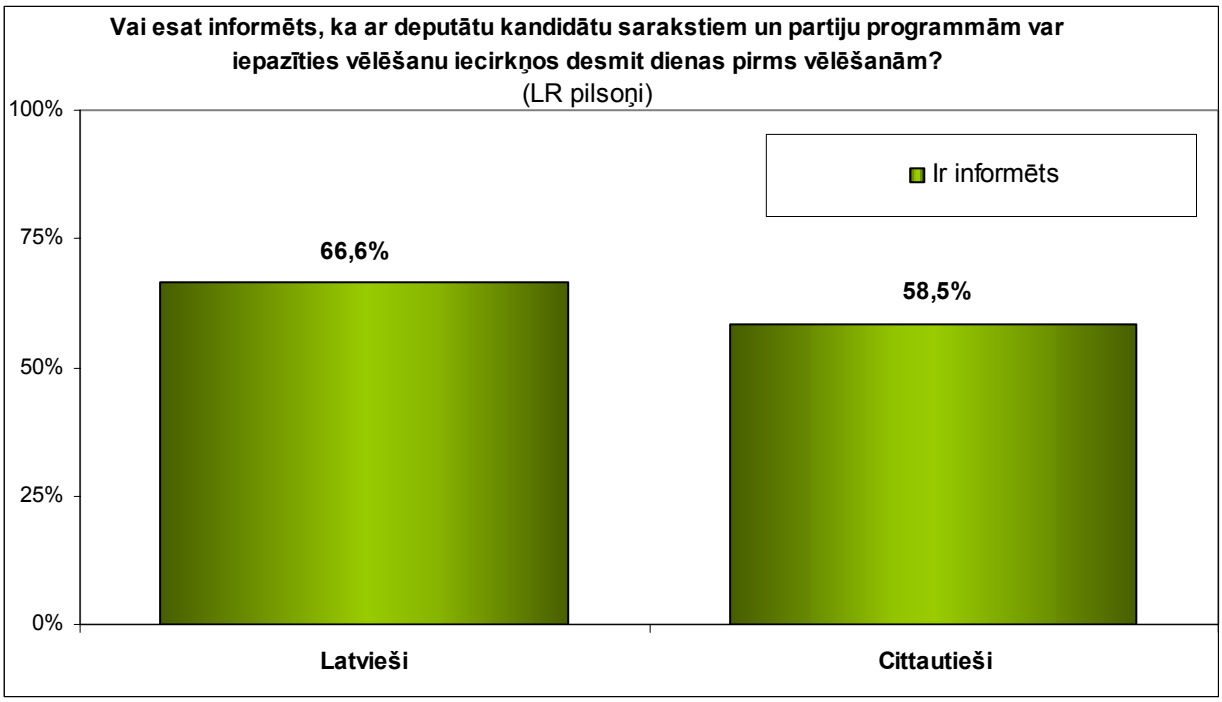
Vai esat informēts, ka ar deputātu kandidātu sarakstiem un partiju programmām var iepazīties vēlēšanu iecirkņos desmit dienas pirms vēlēšanām?
(LR pilsoņi)
100%
75%
50%
25%
0%
Ir informēts
66,6%
58,5%
Latvieši
Cittautieši

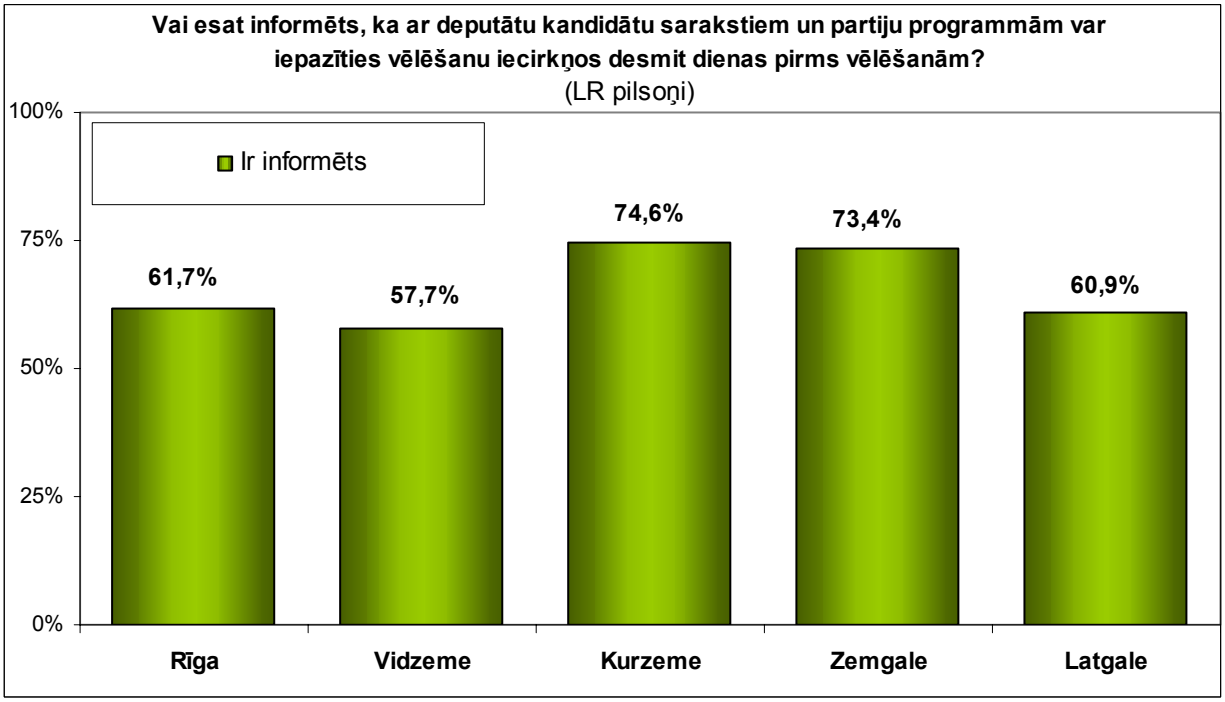
Vai esat informēts, ka ar deputātu kandidātu sarakstiem un partiju programmām var iepazīties vēlēšanu iecirkņos desmit dienas pirms vēlēšanām?
(LR pilsoņi)
100%
75%
50%
25%
0%
Ir informēts
61,7%
57,7%
74,6%
73,4%
60,9%
Rīga
Vidzeme
Kurzeme
Zemgale
Latgale

Aptaujas jautājums:

- *"Vai Jūs izmantojat iespēju iepazīties ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām pirms vēlēšanām vēlēšanu iecirkņos?"*

Gandrīz katrs otrais (46,8%) LR pilsonis apgalvoja, ka izmanto iespēju iepazīties ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām vēlēšanu iecirkņos. Lielākā šo respondentu daļa (28,1% no visiem aptaujas dalībniekiem) šo iespēju izmanto pirmsvēlēšanu dienās, savukārt pārējie (18,7% no visiem aptaujātajiem) ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām iepazīstas vēlēšanu dienā.

45,3% aptaujas dalībnieku atbildēja, ka viņi neizmanto iespēju iepazīties ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām vēlēšanu iecirkņos.

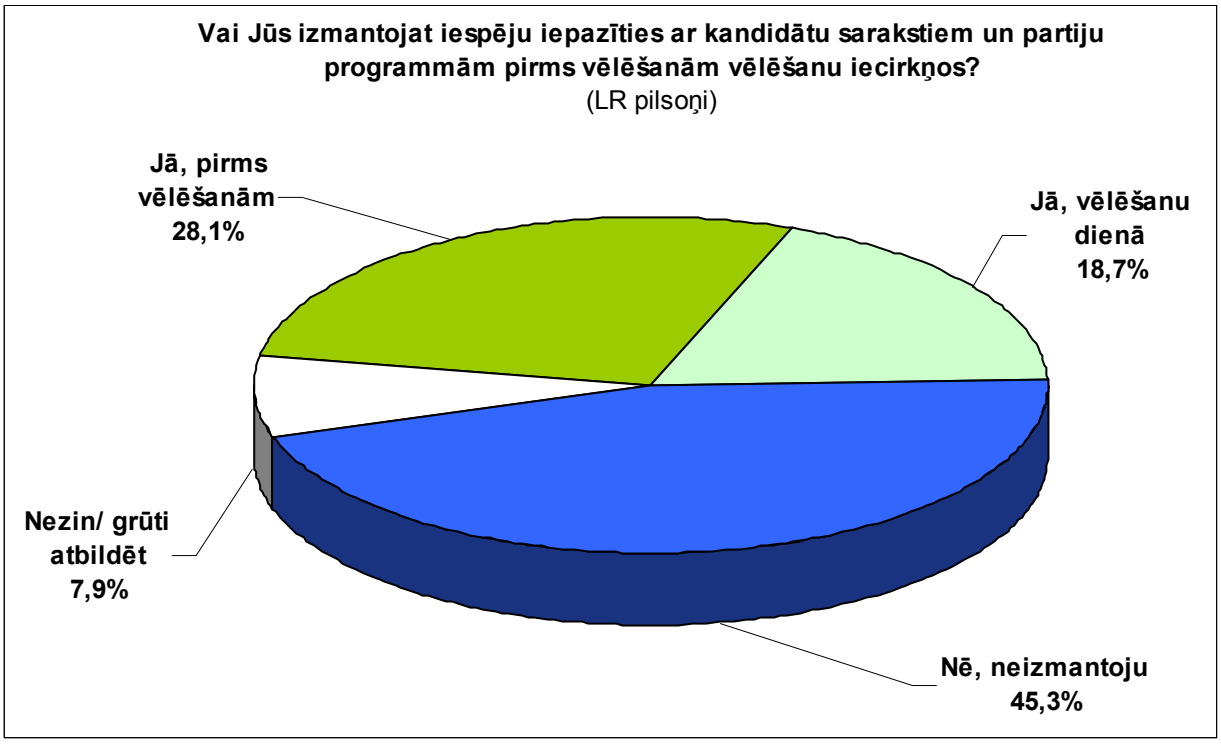

Vienīgās sociāli demogrāfiskās grupas, kur vairākums respondentu atbildēja, ka izmanto iespēju iepazīties ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām vēlēšanu iecirkņos, ir iedzīvotāji ar vislielākajiem, kā arī vismazākajiem ienākumiem uz vienu ģimenes locekli mēnesī, aptaujas dalībnieki ar augstāko izglītību, vīrieši, kā arī Latgales un Kurzemes iedzīvotāji:

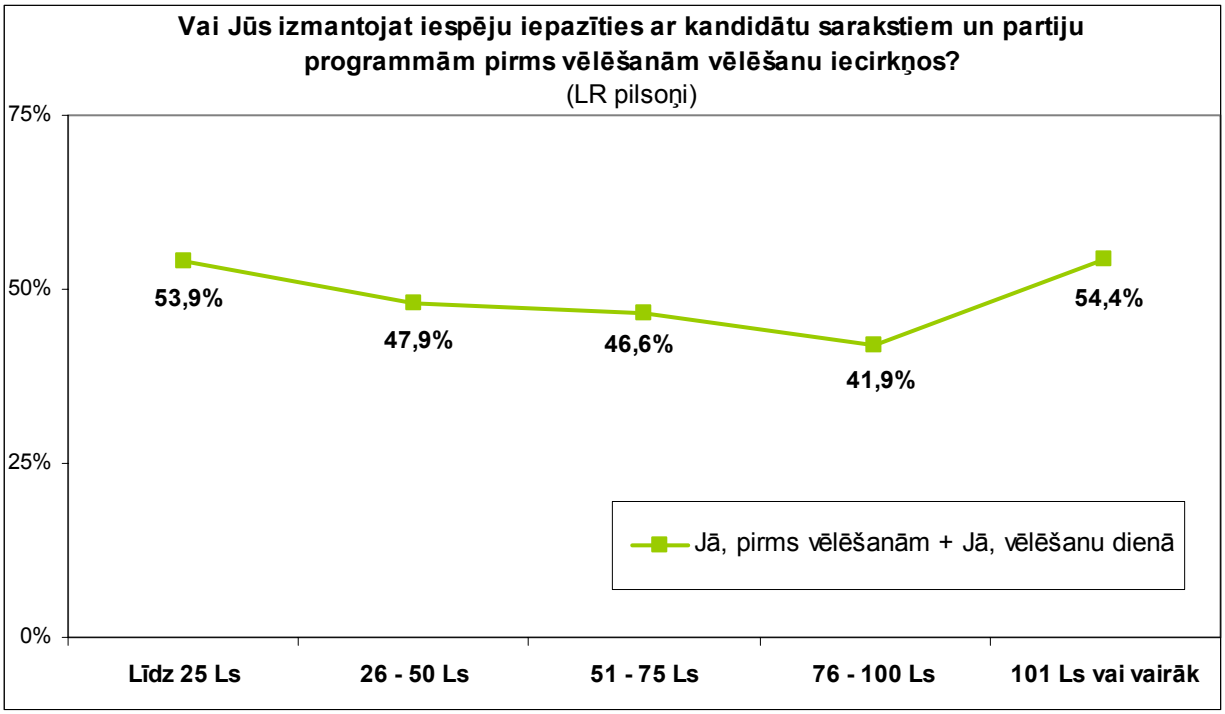
Vai Jūs izmantojat iespēju iepazīties ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām pirms vēlēšanām vēlēšanu iecirkņos?
(LR pilsoņi)
75%
50%
25%
0%
53,9%
47,9%
46,6%
41,9%
54,4%
Jā, pirms vēlēšanām + Jā, vēlēšanu dienā
Līdz 25 Ls
26 - 50 Ls
51 - 75 Ls
76 - 100 Ls
101 Ls vai vairāk

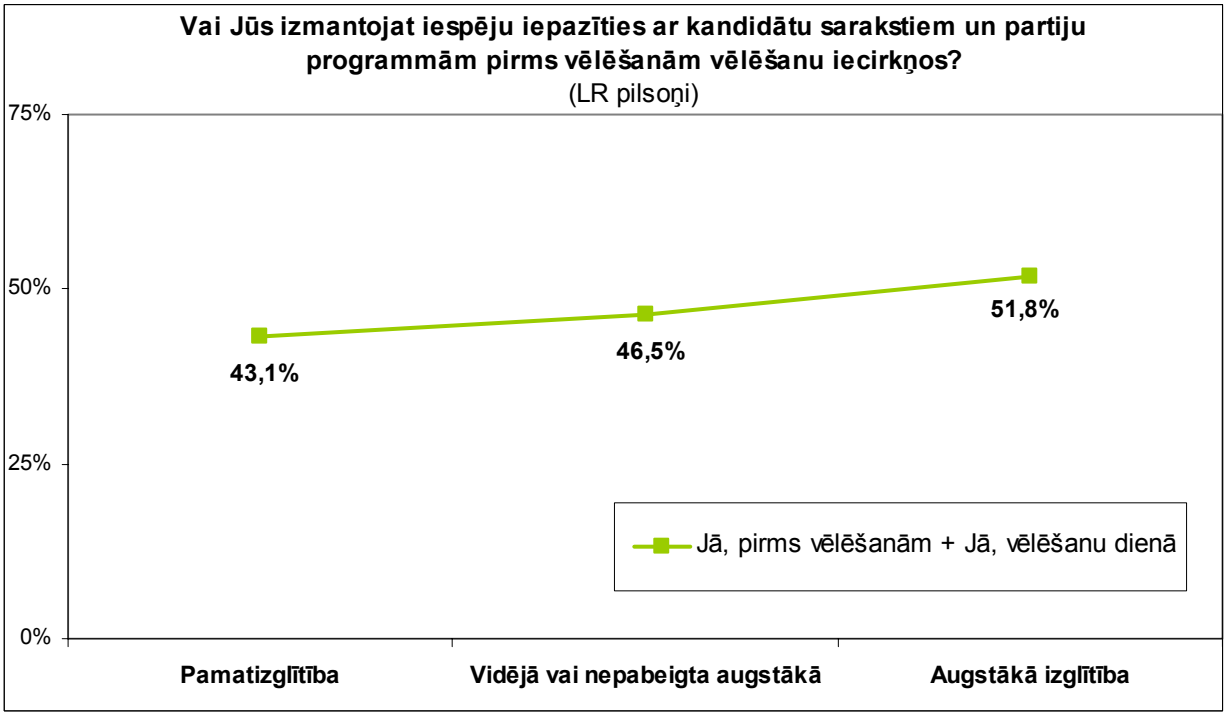
Vai Jūs izmantojat iespēju iepazīties ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām pirms vēlēšanām vēlēšanu iecirkņos?
(LR pilsoņi)
75%
50%
25%
0%
43,1%
46,5%
51,8%
Jā, pirms vēlēšanām + Jā, vēlēšanu dienā
Pamatizglītība
Vidējā vai nepabeigta augstākā
Augstākā izglītība

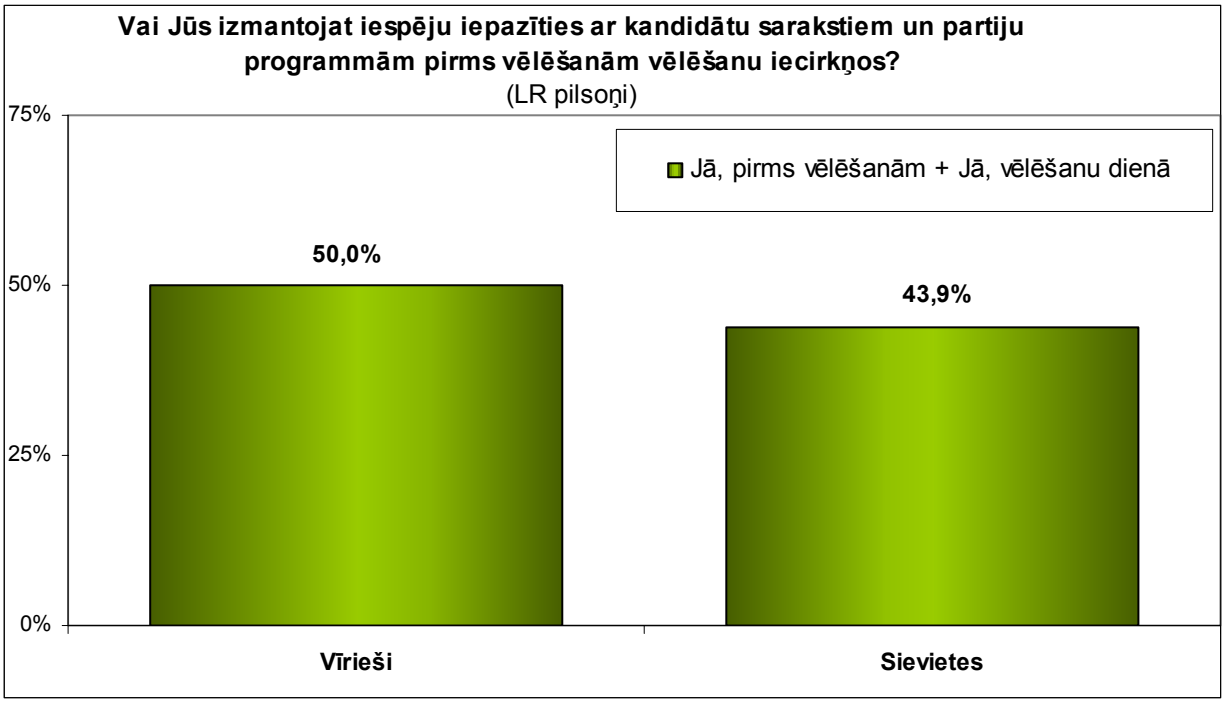
Vai Jūs izmantojat iespēju iepazīties ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām pirms vēlēšanām vēlēšanu iecirkņos?
(LR pilsoņi)
75%
50%
25%
0%
Jā, pirms vēlēšanām + Jā, vēlēšanu dienā
50,0%
43,9%
Vīrieši
Sievietes

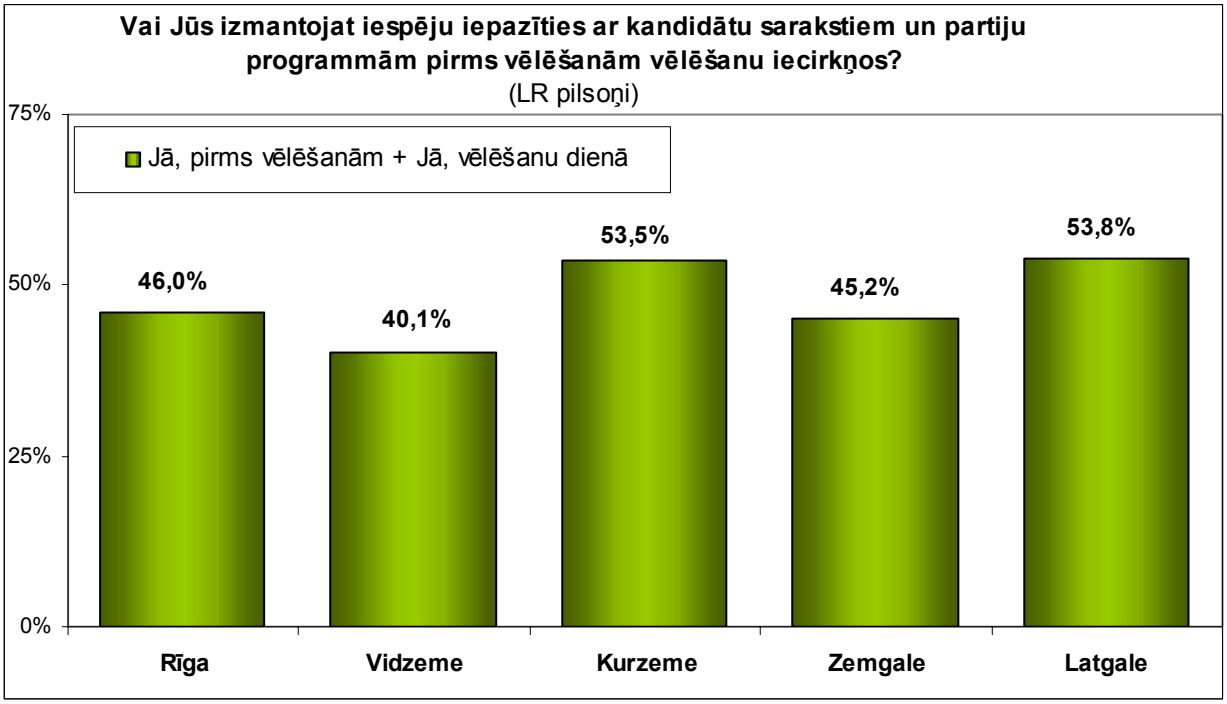
Vai Jūs izmantojat iespēju iepazīties ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām pirms vēlēšanām vēlēšanu iecirkņos?
(LR pilsoņi)
75%
50%
25%
0%
Jā, pirms vēlēšanām + Jā, vēlēšanu dienā
46,0%
40,1%
53,5%
45,2%
53,8%
Rīga
Vidzeme
Kurzeme
Zemgale
Latgale

Aptaujas jautājums:

- *"Kā Jūs iepazīstaties ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām pirms vēlēšanām?"*

Nozīmīgākais informācijas ieguves avots par kandidātu sarakstiem un partiju programmām pirms vēlēšanām ir partiju reklāmas masu saziņas līdzekļos. Vairāk nekā divas trešdaļas (68%) aptaujāto LR pilsoņu seko līdzi partiju reklāmām masu medijos.

Citas atbildes tika minētas retāk nekā 50% gadījumu. 46,7% aptaujas dalībnieku ar kandidātu sarakstiem un partiju programmām iepazīstas vēlēšanu iecirknī, savukārt 30,9% respondentu lasa partiju aģitācijas materiālus. Mazāk populāras ir partiju rīkotās diskusijas, kurās piedalās tikai 8,5% LR pilsoņu.

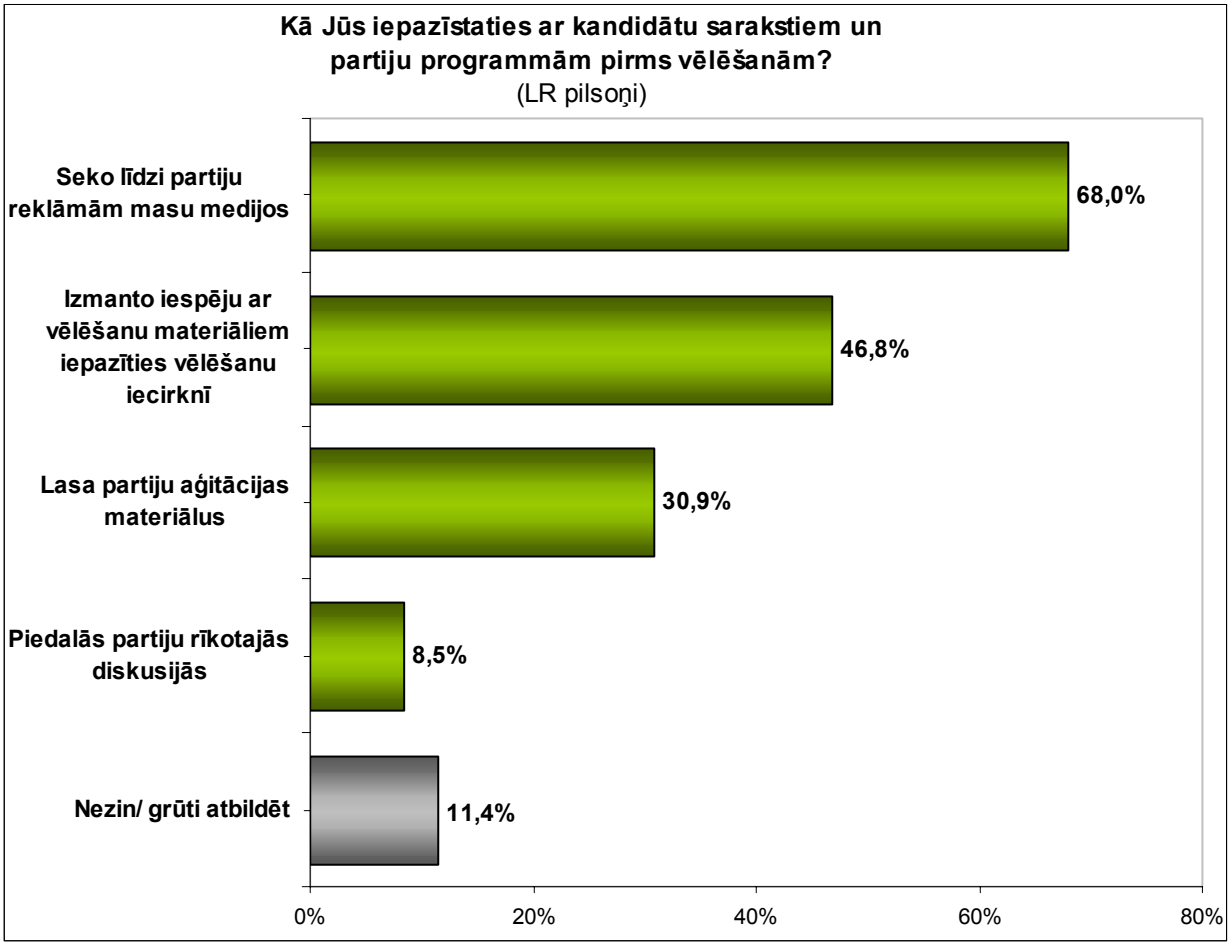

Aptaujas rezultātu analīze atklāj, ka salīdzinoši ieinteresētākie dažāda veida informācijas ieguvē par kandidātu sarakstiem un partiju programmām pirms vēlēšanām ir respondenti pirmspensijas vecumā (no 40 līdz 64 gadiem), kā arī aptaujas dalībnieki ar augstāko izglītību.

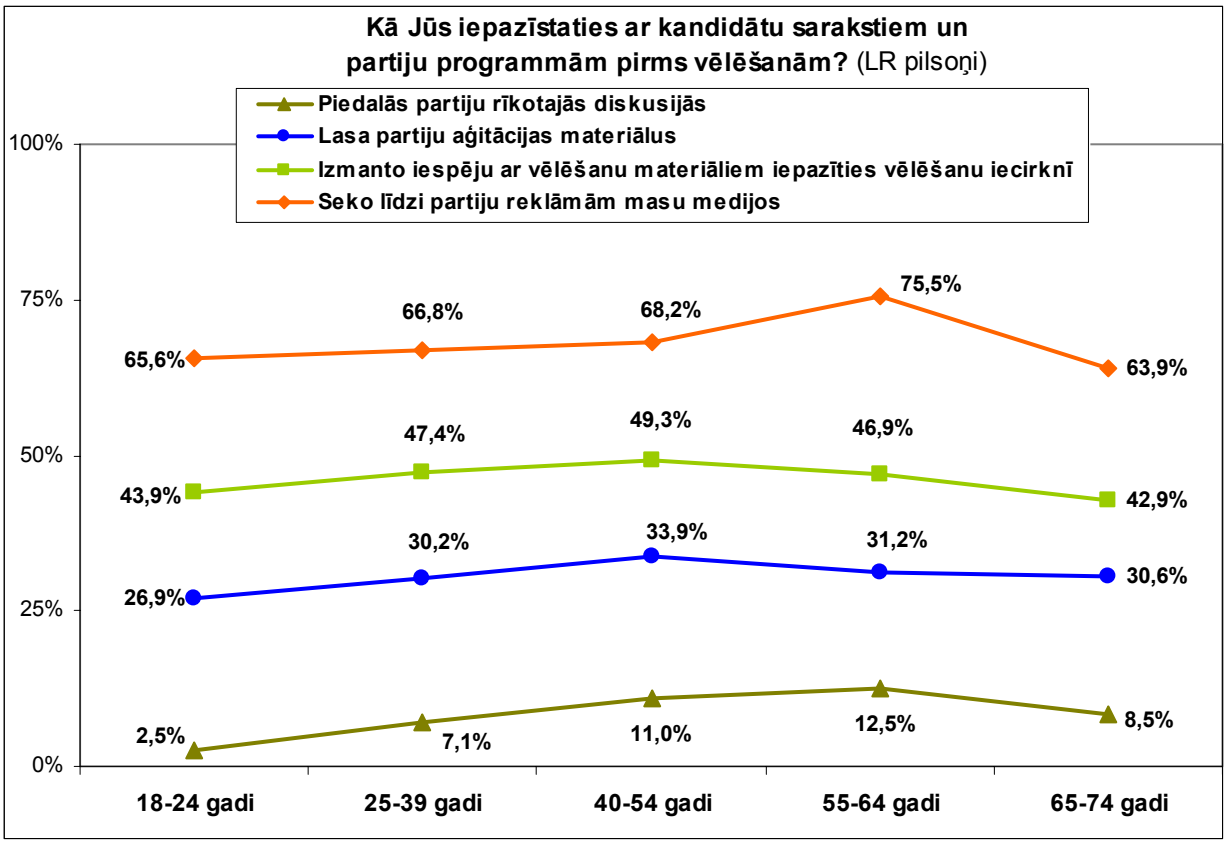

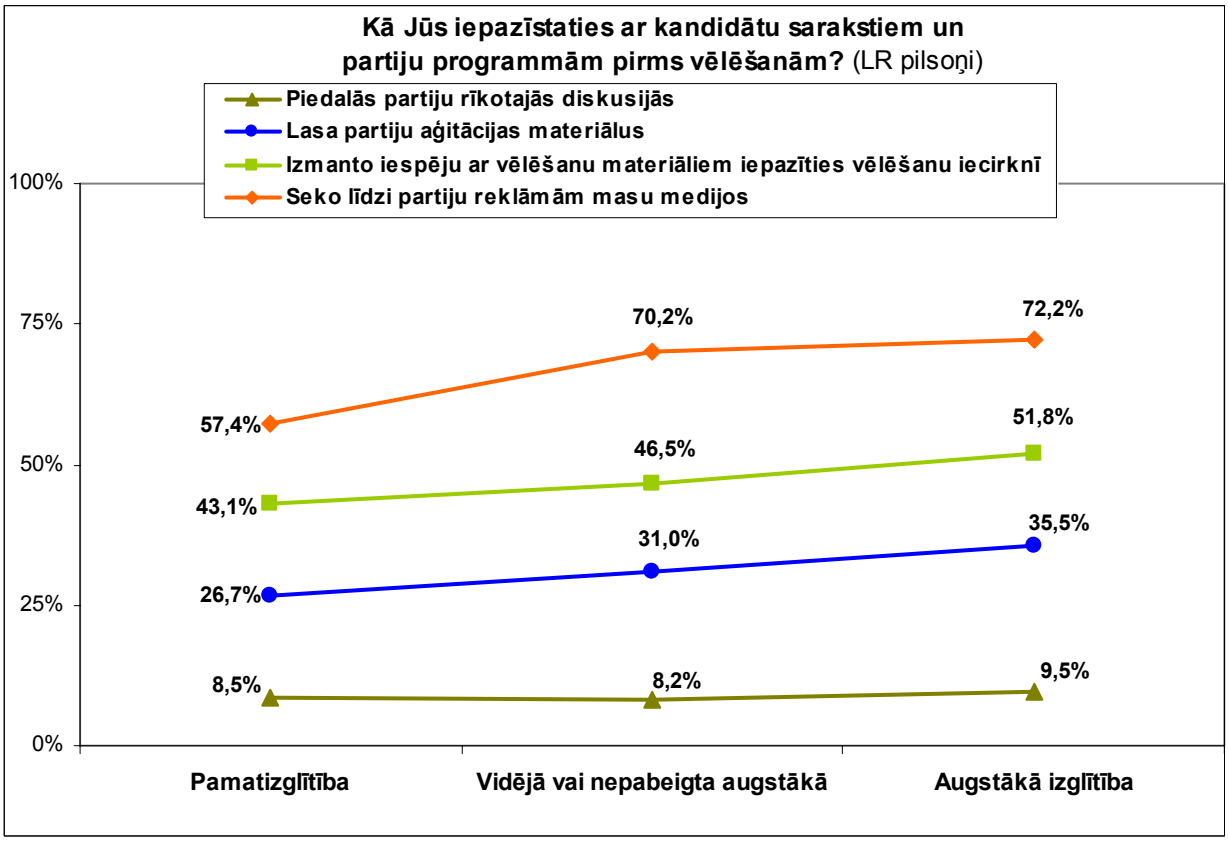
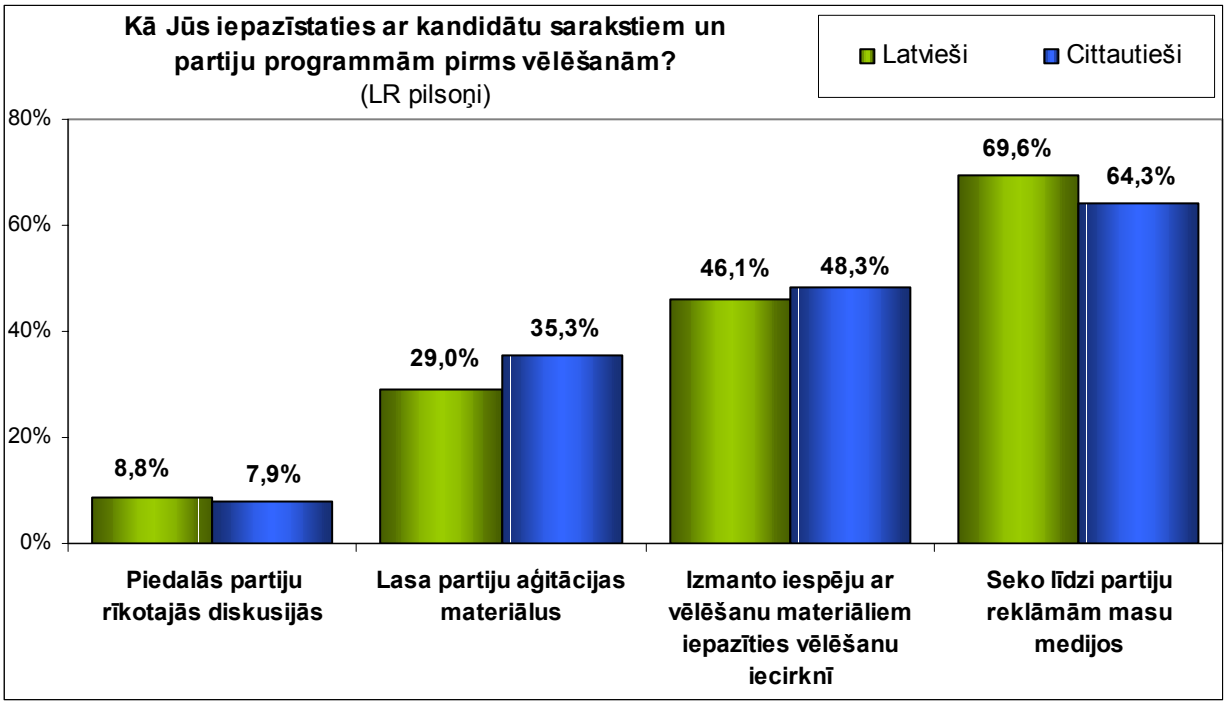
Latvieši salīdzinoši biežāk nekā citttautieši atzina, ka seko līdzi partiju reklāmām masu medijos, savukārt cittautieši biežāk atbildēja, ka lasa partiju aģitācijas materiālus.